

Zatwierdzam

ZASTĘPCA KOMENDANTA GŁÓWNEGO
PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ

A. Przybyła
st. bryg. mgr Arkadiusz PRZYBYŁA

**ZASADY ORGANIZACJI RATOWNICTWA
WYSOKOŚCIOWEGO W KRAJOWYM SYSTEMIE
RATOWNICZO-GAŚNICZYM**

Warszawa, *Warszawa* 2020 r.

DYREKTOR
KRAJOWEGO CENTRUM KOORDYNACJI
RATOWNICTWA I OCHRONY LUDNOŚCI

MFS
st. bryg. dr inż. Mariusz FELTYNOWSKI

SPIS TREŚCI:

CZEŚĆ 1	WPROWADZENIE	4
CZEŚĆ 2	ORGANIZACJA RATOWNICTWA WYSOKOŚCIOWEGO W KSRG - ZAKRES PODSTAWOWY	6
2.1.	Jednostki realizujące ratownictwo wysokościowe w zakresie podstawowym....	6
2.2.	Standard gotowości operacyjnej jednostek	6
2.3.	Zakres zadań	6
2.4.	Wymagania kwalifikacyjne ratowników.....	7
2.5.	Organizacja szkoleń.....	7
2.6.	Doskonalenie zawodowe	7
2.7.	Standard wyposażenia.....	8
2.8.	Zasady organizacyjne	8
CZEŚĆ 3	ZASADY ORGANIZACJI DZIAŁAŃ SPECJALISTYCZNYCH GRUP RATOWNICTWA WYSOKOŚCIOWEGO W KSRG	9
3.1.	Jednostki realizujące zadania w zakresie specjalistycznym	9
3.2.	Standard gotowości operacyjnej SGRW	10
3.2.1.	Dla poziomu gotowości operacyjnej A:.....	10
3.2.2.	Dla poziomu gotowości operacyjnej B:.....	10
3.2.3.	Dla poziomu gotowości operacyjnej S:.....	10
3.3.	Zakres zadań ratownictwa wysokościowego w zakresie specjalistycznym	11
3.3.1.	Dla poziomu gotowości A i B:.....	11
3.3.2.	Dla poziomu gotowości S:.....	11
3.4.	Standard kwalifikacji i liczebności członków SGRW	11
3.4.1.	Dla poziomu gotowości A:.....	12
3.4.2.	Dla poziomu gotowości B:.....	12
3.4.3.	Dla poziomu gotowości AS:	12
3.4.4.	Dla poziomu gotowości BS:	13
3.5.	Tytuły obowiązujące w ratownictwie wysokościowym oraz zasady ich uzyskiwania.	13
3.6.	Standard wyposażenia minimalnego.....	14
3.7.	Podstawowe zasady organizacji i funkcjonowania.	15
3.7.1.	Zasady organizacji SGRW	15
3.7.2.	Zasady organizacji działań ratowniczych z udziałem SGRW.....	19
CZEŚĆ 4	ZADANIA PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ W ZAKRESIE WYPEŁNIANIA ROLI ORGANIZATORA RATOWNICTWA WYSOKOŚCIOWEGO W KSRG	19
CZEŚĆ 5	WSPÓLPRACA MIĘDZYNARODOWA I TRANSGRANICZNA W ZAKRESIE RATOWNICTWA WYSOKOŚCIOWEGO	21
CZEŚĆ 6	ZADANIA WOJEWÓDZKIEGO KOORDYNATORA PSP DS. RATOWNICTWA WYSOKOŚCIOWEGO	21

CZEŚĆ 7	ZESPÓŁ DS. RATOWNICTWA WYSOKOŚCIOWEGO	22
CZEŚĆ 8	KRYTERIA NIEZBĘDNE DO WYPEŁNIENIA W PROCESIE WŁĄCZENIA DO KSRG JEDNOSTKI OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ REALIZUJĄCEJ RATOWNICTWO WYSOKOŚCIOWE	23
CZEŚĆ 9	POSTANOWIENIA KOŃCOWE	24
CZEŚĆ 10	SPIS ZAŁĄCZNIKÓW	24

CZĘŚĆ 1   **WPROWADZENIE**

Ratownictwo wysokościowe - jest to zespół czynności podjętych w celu ratowania ludzi, zwierząt i mienia oraz likwidacji miejscowych zagrożeń w miejscach i terenach trudnodostępnych, na wysokości i poniżej poziomu terenu z wykorzystaniem technik linowych i sprzętu specjalistycznego.

Pod pojęciem technik linowych należy rozumieć: techniki stosowane we wspinaczce górskiej, alpinizmie jaskiniowym, dostępie linowym.

Ratownictwo wysokościowe realizuje się w krajowym systemie ratowniczo-gaśniczym, zwanym dalej „KSRG” w zakresie:

podstawowym – przez wszystkie jednostki ratowniczo-gaśnicze Państwowej Straży Pożarnej, a także przez inne jednostki ochrony przeciwpożarowej lub inne podmioty deklarujące w gotowości operacyjnej zdolność do realizacji zadań według posiadanych możliwości organizacyjno-sprzętowych i wyszkolenia, w systemie całodobowym i całorocznym.

specjalistycznym – przez specjalistyczne grupy ratownictwa wysokościowego KSRG zwane dalej SGRW, których członkowie posiadają odpowiednie przeszkolenie.

Rozwój ratownictwa wysokościowego w zakresie podstawowym, następować powinien w takim kierunku, aby zdolność do realizacji działań ratowniczych tego rodzaju stała się powszechna dla wszystkich podmiotów KSRG.

W niniejszych Zasadach przyjęto następujące założenia i pojęcia:

1. ilekroć jest mowa o ratownikach rozumie się przez to strażaków i ratowników jednostek ochrony przeciwpożarowej oraz ratowników innych podmiotów ratowniczych;
2. ilekroć jest mowa o ratowniku wysokościowym, rozumie się przez to osoby, które ukończyły odpowiednie szkolenie na ratownika wysokościowego;
3. ilekroć jest mowa o obszarze chronionym jednostki lub SGRW rozumie się przez to zdefiniowaną strefę niezależną od podziału administracyjnego, w której ta jednostka lub grupa podejmie działanie ratownicze możliwie w najkrótszym czasie;
4. ilekroć jest mowa o czasie alarmowania, rozumie się przez to czas, który upłynął od momentu zaalarmowania do momentu osiągnięcia gotowości do wyjazdu zaalarmowanych zastępów;
5. ilekroć jest mowa o niezwłocznym czasie alarmowania, rozumie się przez to:
  - a) w przypadku jednostki PSP – czas niezbędny wyłącznie na przygotowanie sprzętu i załogi dyżurującej w jednostce do wyjazdu,
  - b) w przypadku innej jednostki (w tym OSP) – czas niezbędny na przybycie ratowników do jednostki oraz przygotowanie sprzętu i załogi do wyjazdu.
6. ilekroć jest mowa o czasie dojazdu do miejsca zdarzenia, rozumie się przez to czas, który upłynął od momentu wyjazdu do momentu przyjazdu na miejsce działań zaalarmowanych zastępów;

7. ilekroć jest mowa o czasie podjęcia działań ratowniczych, rozumie się przez to czas, który upłynie od momentu zaalarmowania do momentu przyjazdu na miejsce działań zaalarmowanych zastępów;
8. do celów planistycznych należy przyjmować następujące parametry:
  - a) czas alarmowania dla jednostki PSP – 3 min,
  - b) czas alarmowania dla jednostki OSP – 10 min,
  - c) średnią prędkość poruszania się pojazdu ratowniczego po autostradach oraz drogach ekspresowych - 75 km/h,
  - d) średnią prędkość poruszania się pojazdu ratowniczego po drogach wojewódzkich oraz pozostałych drogach krajowych – 60 km/h,
  - e) średnią prędkość poruszania się pojazdu ratowniczego po drogach powiatowych – 50 km/h,
  - f) średnią prędkość poruszania się pojazdu ratowniczego po drogach gminnych i pozostałych- 30 km/h,
  - g) prędkość przemieszczania się ratowników przy pomocy śmigłowca – przyjmuje się prędkość przelotową śmigłowca dostępnego dla SGRW,
  - h) czas gotowości do startu śmigłowca – przyjmuje się wartość wynikającą z dostępu do śmigłowca.

CZĘŚĆ 2 ORGANIZACJA RATOWNICTWA WYSOKOŚCIOWEGO W KSRG - ZAKRES PODSTAWOWY

2.1. JEDNOSTKI REALIZUJĄCE RATOWNICTWO WYSOKOŚCIOWE W ZAKRESIE PODSTAWOWYM

Ratownictwo wysokościowe w zakresie podstawowym realizują:

1. wszystkie jednostki ratowniczo-gaśnicze Państwowej Straży Pożarnej (JRG PSP),
2. jednostki ochrony przeciwpożarowej, w szczególności jednostki OSP włączone do KSRG, które zostały wytypowane w ramach tworzenia sieci i zadeklarowały gotowość operacyjną do realizacji tych zadań oraz spełniają standardy gotowości, wykszolenia i wyposażenia,
3. inne podmioty ratownicze, które zadeklarowały gotowość operacyjną do realizacji tych zadań oraz spełniają standardy gotowości, wykszolenia i wyposażenia na podstawie stosownych umów, porozumień.

Przygotowanie do prowadzenia działań w zakresie podstawowym powinno przede wszystkim uwzględniać bezpieczeństwo ratowników jednostek dysponowanych do działań w pierwszej kolejności lub prowadzących te działania samodzielnie.

2.2. STANDARD GOTOWOŚCI OPERACYJNEJ JEDNOSTEK

Gotowość operacyjną określa się jako zdolność do podjęcia działań, polegających na realizacji zadań, określonych w pkt. 2.3, przez co najmniej 3 ratowników o kwalifikacjach określonych w pkt. 2.4, wyposażonych w sprzęt o standardzie określonym w pkt. 2.7, przy zachowaniu **niezwłocznego** czasu alarmowania.

2.3. ZAKRES ZADAŃ

W zakresie podstawowym czynności ratownicze obejmują w szczególności:

1. Dotarcie ratownika w dół np.:
  - a) zejście z asekuracją,
  - b) opuszczenie z asekuracją,
  - c) zjazd z asekuracją.
2. Dotarcie ratownika na wysokość np. poprzez wejście z asekuracją górną.
3. Działanie ratownika ograniczające pole pracy poprzez:
  - a) zastosowanie środków do pracy w podparciu,
  - b) zastosowanie środków ograniczających poruszanie się.
4. Zabezpieczenie poszkodowanego przed upadkiem z wykorzystaniem liny, pętli do asekuracji i uprząży ewakuacyjnej.
5. Ewakuacja osób, zwierząt i mienia przez:
  - a) wyciągnięcie z asekuracją,

- b) opuszczenie z asekuracją,
  - c) wyprowadzenie lub zejście z asekuracją.
6. Zakres czynności ratowniczych z zakresu podstawowego może być rozszerzony o wybrane czynności ratownicze wynikające ze specyfiki zagrożeń występujących na danym obszarze chronionym.

2.4. WYMAGANIA KWALIFIKACYJNE RATOWNIKÓW

Kwalifikacje do wykonywania zadań z zakresu ratownictwa wysokościowego na poziomie podstawowym uzyskują:

- a) ratownicy jednostek ochrony przeciwpożarowej w ramach kształcenia zawodowego, z wyłączeniem OSP,
- b) ratownicy jednostek ochrony przeciwpożarowej, którzy ukończyli szkolenie z ratownictwa wysokościowego realizowanego przez KSRG w zakresie podstawowym.

Ratownicy jednostek ochrony przeciwpożarowej, którzy nie ukończyli szkolenia, o którym mowa w pkt 2.4. ppkt. b), do czasu jego ukończenia, realizują zadania z zakresu ratownictwa wysokościowego w zakresie podstawowym zgodnie z posiadanymi kompetencjami.

2.5. ORGANIZACJA SZKOLEŃ

1. Szkolenie ratowników w zakresie podstawowym oparte jest o programy szkolenia zatwierdzone przez Komendanta Głównego PSP.
2. Szkolenie jest organizowane przez szkoły PSP oraz ośrodki szkolenia komend wojewódzkich PSP.
3. Szkolenie instruktorów ze szkół PSP oraz ośrodków szkolenia komend wojewódzkich PSP realizujących szkolenia dla instruktorów doskonalenia zawodowego z ratownictwa wysokościowego w zakresie podstawowym prowadzi szkoła PSP wyznaczona przez Komendanta Głównego PSP w ramach przydzielonej dziedziny ratownictwa specjalistycznego w oparciu o program tego szkolenia.
4. Szkolenia instruktorów doskonalenia zawodowego realizowane są przez szkoły PSP oraz ośrodki szkolenia komend wojewódzkich PSP zgodnie z programem z ratownictwa wysokościowego realizowanego przez KSRG w zakresie podstawowym z uwzględnieniem przygotowania metodycznego.
5. Szkolenia dodatkowe z czynności ratowniczych, o których mowa w pkt. 2.3.6 realizowane są w oparciu o programy szkolenia zatwierdzone przez Komendanta Głównego PSP.

2.6. DOSKONALENIE ZAWODOWE

Doskonalenie zawodowe należy prowadzić zgodnie z treściami i celami określonymi w programie szkolenia z ratownictwa wysokościowego realizowanego przez KSRG

w zakresie podstawowym. Ćwiczenia należy prowadzić na obiektach naturalnych lub sztucznych odzwierciadlających rzeczywiste zagrożenia na obszarze chronionym.

2.7. STANDARD WYPOSAŻENIA

Wykaz sprzętu do ratownictwa wysokościowego w zakresie podstawowym stanowi załącznik nr 3.

Sprzęt, o którym mowa w załączniku nr 3, powinien spełniać normy PN i EN oraz posiadać certyfikaty CE oraz powinien być przechowywany jako zestaw (za wyjątkiem trójnogu) w przeznaczonych do tego worach.

Sprzęt, o którym mowa w załączniku 3, należy poddawać badaniom okresowym (inaczej przeglądowi, kontroli) i konserwacji zgodnie z instrukcją producenta, z częstotliwością co najmniej raz na 12 miesięcy.

Wykaz sprzętu, o którym mowa w załączniku 3, w zależności od specyfiki zagrożeń występujących na danym obszarze chronionym jednostki może być rozszerzony o dodatkowy sprzęt.

2.8. ZASADY ORGANIZACYJNE

1. Ratownictwo wysokościowe w zakresie podstawowym w KSRG organizuje właściwy terytorialnie komendant powiatowy lub miejski PSP, uwzględniając współpracę z: OSP, najbliższą SGRW a także innymi podmiotami ratowniczymi i służbami w oparciu o umowy i porozumienia.
2. Proces organizacji ratownictwa wysokościowego w zakresie podstawowym powinien być poprzedzony analizą zagrożeń w obszarze chronionym, o której mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 14 ust. 2 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991r o ochronie przeciwpożarowej, w szczególności:
  - a) obszary zamieszkałe,
  - b) obiekty podstawowej infrastruktury przemysłowej i komunikacyjnej (np. słupy, kominy, maszty, wiadukty, itp.),
  - c) studnie i kamieniołomy,
  - d) skalne obiekty naturalne oraz sztuczne powierzchniowe i podziemne,
  - e) linowe koleje gondolowe i krzeselkowe.
3. Aktualną sieć, organizację oraz zasady dysponowania jednostek przygotowanych do podjęcia działań ratownictwa wysokościowego powinny zawierać plany ratownicze powiatu.
4. Dla każdej jednostki przygotowanej do podjęcia działań ratownictwa wysokościowego ustala się obszar chroniony.
5. Docelowa sieć i plan rozwoju jednostek przygotowanych do działań ratownictwa wysokościowego w zakresie podstawowym (Załącznik nr 6), powinny zostać zawarte w powiatowym planie rozwoju sieci jednostek ratownictwa specjalistycznego.

6. Planowana liczba i rozmieszczenie jednostek zdolnych do podjęcia działań ratownictwa wysokościowego w zakresie podstawowym na terenie powiatu powinny uwzględniać:
- stopień zagrożenia poszczególnych gmin w powiecie określony w analizie zagrożeń, o której mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 14 ust. 2 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991r o ochronie przeciwpożarowej,
  - rozkład terytorialny zdarzeń wymagających podjęcia działań ratownictwa wysokościowego w ostatnich 10 latach,
  - lokalizację oraz gotowość operacyjną SGRW,
  - lokalizację oraz gotowość operacyjną innych podmiotów ratowniczych,
  - zasięgi obszarów chronionych takich samych jednostek w sąsiednich powiatach,
  - zdolność do podjęcia działań ratowniczych w zakresie podstawowym na terytorium powiatu, obejmującym co najmniej:
    - 80 % populacji zamieszkałej w powiecie,
    - 80 % powierzchni zurbanizowanej powiatu,maksymalnie w czasie:
    - 15 min dla powiatów wysokiego poziomu zagrożenia,
    - 25 min dla powiatów średniego poziomu zagrożenia,
    - 30 min dla powiatów niskiego poziomu zagrożenia,z prawdopodobieństwem co najmniej 80 %.
7. Plany ratownicze powiatów oraz powiatowe plany rozwoju sieci jednostek ratownictwa wysokościowego w zakresie podstawowym powinny uwzględniać potencjał ratowniczy innych powiatów i muszą być uzgodnione z właściwym komendantem wojewódzkim PSP.

CZĘŚĆ 3 ZASADY ORGANIZACJI DZIAŁAŃ SPECJALISTYCZNYCH GRUP RATOWNICTWA WYSOKOŚCIOWEGO W KSRG

3.1. JEDNOSTKI REALIZUJĄCE ZADANIA W ZAKRESIE SPECJALISTYCZNYM

Ratownictwo wysokościowe w zakresie specjalistycznym w KSRG realizują:

- SGRW organizowane przez właściwych komendantów PSP, które spełniają standardy gotowości, wyszkolenia i wyposażenia zapisane w niniejszych „Zasadach” i Zasadach organizacji doskonalenia zawodowego w PSP.
- Inne podmioty KSRG oraz podmioty współpracujące z KSRG, organizowane i utrzymywane przez właściwych kierowników tych jednostek, które spełniły uzgodniony w porozumieniu lub umowie standard gotowości, wyszkolenia i wyposażenia.

W zależności od możliwości realizowania zadań ratowniczych, liczebności dostępnych ratowników i ich kwalifikacji oraz wyposażenia technicznego, SGRW utrzymują gotowość operacyjną poziomu A lub B lub AS lub BS.

Utrzymywanie gotowości określonego poziomu wymaga spełnienia wszystkich standardów w zakresie: realizowanych zadań ratowniczych, liczebności dostępnych ratowników i ich kwalifikacji oraz wyposażenia technicznego, określonych dla danego poziomu.

W przypadku pojedynczych braków w wyposażeniu technicznym decyzję o zadeklarowaniu odpowiedniego poziomu gotowości podejmuje dowódca grupy, mając na względzie możliwość bezpiecznego wykonywania zadań dla określonego poziomu gotowości.

3.2. STANDARD GOTOWOŚCI OPERACYJNEJ SGRW

3.2.1. DLA POZIOMU GOTOWOŚCI OPERACYJNEJ A:

Gotowość operacyjną poziomu A określa się jako zdolność do podjęcia działań, polegających na realizacji zadań, określonych w pkt. 3.3.1, przez co najmniej 3 ratowników o minimalnych kwalifikacjach określonych w pkt. 3.4.1, wyposażonych w sprzęt o minimalnym standardzie określonym w pkt. 3.6, przy zachowaniu **niezwłocznego** czasu alarmowania.

3.2.2. DLA POZIOMU GOTOWOŚCI OPERACYJNEJ B:

Gotowość operacyjną poziomu B określa się jako zdolność do podjęcia działań, polegających na realizacji zadań, określonych w pkt. 3.3.1, przez co najmniej 5 ratowników o minimalnych kwalifikacjach określonych w pkt. 3.4.2, wyposażonych w sprzęt o minimalnym standardzie określonym w pkt. 3.6, przy zachowaniu **niezwłocznego** czasu alarmowania.

3.2.3. DLA POZIOMU GOTOWOŚCI OPERACYJNEJ S:

Gotowość operacyjną poziomu S określa się jako zdolność do podjęcia działań, polegających na realizacji zadań, określonych w pkt.3.3.2, przez co najmniej 3 ratowników o minimalnych kwalifikacjach określonych w pkt. 3.4.3 i 3.4.4. wchodzących w skład grupy o poziomie gotowości A lub B, wyposażonych w sprzęt o minimalnym standardzie określonym w pkt.3.6, przy zachowaniu **niezwłocznego** czasu alarmowania.

Wówczas gotowość tą określa się jako AS dla SGRW spełniającej wymagania dla poziomu gotowości A lub BS dla SGRW spełniającej wymagania dla poziomu gotowości B.

3.3. ZAKRES ZADAŃ RATOWNICTWA WYSOKOŚCIOWEGO W ZAKRESIE SPECJALISTYCZNYM

W zakresie specjalistycznym czynności ratownicze obejmują:

3.3.1. DLA POZIOMU GOTOWOŚCI A I B:

1. Zadania określone dla ratownictwa wysokościowego w zakresie podstawowym.
2. Ratowanie życia, zdrowia i mienia, poprzez wykonywanie czynności ratowniczych, wykraczających poza zakres podstawowy, za pomocą technik linowych i sprzętu wykorzystywanych przez SGRW.

3.3.2. DLA POZIOMU GOTOWOŚCI S:

1. Zadania określone dla ratownictwa wysokościowego w zakresie specjalistycznym poziomu gotowości A i B.
2. Wykonywanie czynności ratowniczych i innych zadań wymagających zastosowania technik linowych i sprzętu specjalistycznego z pokładu śmigłowca.

3.4. STANDARD KWALIFIKACJI I LICZEBNOŚCI CZŁONKÓW SGRW

1. Działania ratownictwa wysokościowego w zakresie specjalistycznym mogą prowadzić ratownicy, którzy:
  - a) spełniają wymagania w zakresie sprawności fizycznej do wykonywania zadań w ramach SGRW,
  - b) ukończyli specjalistyczne szkolenia według programów obowiązujących w tym zakresie w KSRG i uzyskali tytuł co najmniej ratownika wysokościowego KSRG.
2. Działania ratownictwa wysokościowego w zakresie specjalistycznym mogą wspierać zgodnie ze swoimi kompetencjami pozostali ratownicy, którzy posiadają następujące kwalifikacje, uprawnienia i umiejętności:
  - a) młodszego ratownika wysokościowego KSRG, potwierdzone zdaniem egzaminem,
  - b) z ratownictwa wysokościowego w zakresie podstawowym, nabyte w ramach kształcenia zawodowego i utrwalane w ramach doskonalenia zawodowego.
3. Uprawnienia do dowodzenia działaniami ratowniczymi SGRW posiadają ratownicy o kwalifikacjach ratowników wysokościowych KSRG – dowódców, zajmujący stanowisko minimum dowódcy zastępu.
4. Jeżeli liczba ratowników w grupie poziomu A, B, AS i BS jest wystarczająca do spełnienia warunków gotowości operacyjnej, o której mowa w pkt. 3.2., grupa nie musi spełniać warunku liczebności minimalnej, o której mowa w ppkt. 3.4.1-4.

3.4.1. DLA POZIOMU GOTOWOŚCI A:

SGRW poziomu gotowości A powinna:

1. składać się z co najmniej 18 ratowników oraz dowódcy, w tym:
  - a) co najmniej 12 o kwalifikacjach co najmniej ratownika wysokościowego KSRG,
  - b) co najmniej 6 o kwalifikacjach co najmniej ratownika wysokościowego KSRG – dowódcy, zajmujących stanowisko minimum dowódcy zastępu,
2. i być tak zorganizowana, aby zapewnić wymagania gotowości operacyjnej określonej w pkt.3.2.1 przez co najmniej 3 ratowników, w tym:
  - a) co najmniej 2 ratowników wysokościowych KSRG,
  - b) co najmniej 1 ratownika wysokościowego KSRG – dowódcę, zajmującego stanowisko minimum dowódcy zastępu.

3.4.2. DLA POZIOMU GOTOWOŚCI B:

SGRW poziomu gotowości B powinna:

1. składać się z co najmniej 30 ratowników oraz dowódcy, w tym:
  - a) co najmniej 24 o kwalifikacjach co najmniej ratownika wysokościowego KSRG,
  - b) co najmniej 6 o kwalifikacjach co najmniej ratownika wysokościowego KSRG – dowódcy, zajmujących stanowisko minimum dowódcy zastępu,
2. i być tak zorganizowana, aby zapewnić wymagania gotowości operacyjnej określonej w pkt. 3.2.2 przez co najmniej 5 ratowników, w tym:
  - a) co najmniej 4 ratowników wysokościowych KSRG,
  - b) co najmniej 1 ratownika wysokościowego KSRG – dowódcę, zajmującego stanowisko minimum dowódcy zastępu.

3.4.3. DLA POZIOMU GOTOWOŚCI AS:

SGRW poziomu gotowości AS powinna:

1. składać się z co najmniej 18 ratowników oraz dowódcy, w tym:
  - a) co najmniej 12 o kwalifikacjach co najmniej ratownika śmigłowcowego KSRG,
  - b) co najmniej 6 o kwalifikacjach co najmniej ratownika śmigłowcowego KSRG – operatora,
  - c) co najmniej 6 ratowników wysokościowych KSRG - dowódców zajmujących stanowisko minimum dowódcy zastępu,

2. i być tak zorganizowana, aby zapewnić wymagania gotowości operacyjnej określonej w pkt. 3.2.3 przez co najmniej 3 ratowników, w tym:
  - a) co najmniej 2 ratowników śmigłowcowych KSRG,
  - b) co najmniej 1 ratownika śmigłowcowego KSRG – operatora,
  - c) co najmniej 1 ratownika wysokościowego KSRG – dowódcę, zajmującego stanowisko minimum dowódcy zastępu.

3.4.4. DLA POZIOMU GOTOWOŚCI BS:

SGRW poziomu gotowości BS powinna:

1. składać się z co najmniej 30 ratowników oraz dowódcy, w tym:
  - a) co najmniej 12 o kwalifikacjach co najmniej ratownika wysokościowego KSRG,
  - b) co najmniej 12 o kwalifikacjach co najmniej ratownika śmigłowcowego KSRG,
  - c) co najmniej 6 o kwalifikacjach co najmniej ratownika śmigłowcowego KSRG – operatora,
  - d) co najmniej 6 ratowników wysokościowych KSRG – dowódców, zajmujących stanowisko minimum dowódcy zastępu,
2. i być tak zorganizowana, aby zapewnić wymagania gotowości operacyjnej określonej w pkt.3.2.3 przez co najmniej 5 ratowników, w tym:
  - a) co najmniej 2 ratowników wysokościowych KSRG,
  - b) co najmniej 2 ratowników śmigłowcowych KSRG,
  - c) co najmniej 1 ratownika śmigłowcowego KSRG – operatora,
  - d) co najmniej 1 ratownika wysokościowego KSRG – dowódcę, zajmującego stanowisko minimum dowódcy zastępu.

Ratownik śmigłowcowy w celu utrzymania odpowiedniej gotowości bojowej powinien w ciągu 2 lat odbyć min. 4 godziny ćwiczeń lub działań w locie z użyciem śmigłowca.

Ratownik śmigłowcowy - operator w celu utrzymania odpowiedniej gotowości bojowej powinien w ciągu 2 lat odbyć min. 4 godziny ćwiczeń lub działań w locie z użyciem śmigłowca, w tym min. 2 godziny jako operator.

W przypadku nie osiągnięcia ww. normatywu godzin nalotu ratownik śmigłowcowy lub ratownik śmigłowcowy - operator przed podjęciem działań ratowniczych z udziałem śmigłowca powinien wziąć udział w lotach ćwiczebnych w wymaganych ilościach.

3.5. TYTUŁY OBOWIĄZUJĄCE W RATOWNICTWIE WYSOKOŚCIOWYM ORAZ ZASADY ICH UZYSKIWANIA.

1. Wprowadza się następujące tytuły w ratownictwie wysokościowym:

- a. młodszy ratownik wysokościowy KSRG – ratownik po zdanym egzaminie dla kandydatów na młodszych ratowników wysokościowych KSRG,
- b. ratownik wysokościowy KSRG – zastępujący dotychczas stosowany tytuł młodszego ratownika wysokościowego KSRG,
- c. ratownik wysokościowy KSRG dowódca – dla strażaków posiadających dotychczas przynajmniej tytuł młodszego ratownika wysokościowego KSRG i zajmujących stanowiska dowódcze w JRG oraz absolwentów dedykowanego szkolenia „Ratownik wysokościowy dowódca”,
- d. ratownik śmigłowcowy KSRG – zastępujący dotychczas stosowany tytuł ratownika wysokościowego KSRG,
- e. ratownik śmigłowcowy KSRG operator – zastępujący dotychczas stosowany tytuł starszego ratownika wysokościowego KSRG,
- f. instruktor ratownictwa wysokościowego KSRG,
- g. starszy instruktor ratownictwa wysokościowego KSRG.

2. Zasady uzyskiwania tytułów w ratownictwie wysokościowym.

- a. Warunkiem uzyskania tytułów w ratownictwie wysokościowym, o których mowa w pkt. 3.5 ppkt. 1, jest ukończenie odpowiednich szkoleń.

Schemat uzyskiwania tytułów w ratownictwie wysokościowym oraz zasady uzyskiwania tytułów instruktorskich w ratownictwie wysokościowym, a także organizacji szkoleń i doskonalenia zawodowego z zakresu ratownictwa wysokościowego realizowanego przez Państwową Straż Pożarną określa Załącznik nr 8.

3.6. STANDARD WYPOSAŻENIA MINIMALNEGO.

1. SGRW dysponuje sprzętem:
  - a) ratowniczym – używanym do działań ratowniczych i ćwiczebnych akcji ratowniczych,
  - b) szkoleniowo-treningowym, będącym pełnosprawnym sprzętem ratowniczym, wykorzystywanym przede wszystkim do szkolenia i treningu ratowników,
  - c) transportowym, przewidzianym do przemieszczania sprzętu i ratowników w różnych warunkach terenowych,
  - d) wyposażeniem indywidualnym dla każdego z członków SGRW.
2. Sprzęt SGRW powinien umożliwiać skuteczne prowadzenie działań na określonym terenie chronionym.
3. Zestaw sprzętu powinien być uzupełniany dodatkowymi elementami odpowiadającymi specyfice działania na określonym obszarze chronionym danej SGRW. Wykaz dodatkowego sprzętu określa dowódca SGRW i przedstawia do zatwierdzenia kierownikowi jednostki organizacyjnej PSP, w której została utworzona grupa.

4. SGRW powinna posiadać dostęp do specjalistycznego obiektu przystosowanego do ćwiczeń na wysokości technikami linowymi, o wysokości min. 20 m.
5. Sprzęt szkoleniowo-treningowy powinien umożliwiać realizację zajęć doskonalenia zawodowego. Ilość i specyfikację tego sprzętu określa dowódca SGRW, tak aby zapewnić realizację doskonalenia zawodowego grupy, a przy zajęciach wyjazdowych nie osłabiać jej gotowości bojowej. Wykaz tego sprzętu dowódca SGRW przedstawia do zatwierdzenia kierownikowi jednostki organizacyjnej PSP, w której została utworzona grupa.
6. SGRW wyposażona jest w sprzęt, którego minimalny standard określa Załącznik Nr 5.
7. Zestaw sprzętu ratowniczego i szkoleniowo-treningowego oraz wyposażenia indywidualnego, który może ulec szybkiemu zużyciu lub zniszczeniu podczas użytkowania powinien być zwiększony o zapas około 10% normatywu określonego w Załączniku Nr 5. Zapas ten jest przeznaczony na bieżące odtwarzanie bazy sprzętowej.
8. Sprzęt wchodzący w skład sprzętu ratowniczego, szkoleniowo-treningowego i wyposażenia indywidualnego powinien posiadać wymagane i odpowiednie certyfikaty CE i spełniać normy PN i EN lub UIAA (Union Internationale des Association d'Alpinisme - Międzynarodowa Federacja Związków Alpinistycznych).
9. Karabinki stosowane w ratownictwie wysokościowym powinny mieć zabezpieczenie zamka. Wyjątkiem jest stosowanie karabinków w technikach, które nie wymagają zabezpieczenia.
10. Sprzęt, o którym mowa w pkt. 1 i 3, należy poddawać badaniom okresowym (inaczej przeglądowi, kontroli) i konserwacji zgodnie z instrukcją producenta, z częstotliwością co najmniej raz na 12 miesięcy.
11. Dopuszcza się stosowanie sprzętu spełniającego inne wymagania niż określone w pkt 3.6.8 jeżeli jest uzasadnione jego stosowanie w działaniach SGRW. O powyższym decyduje dowódca danej SGRW.

3.7. PODSTAWOWE ZASADY ORGANIZACJI I FUNKCJONOWANIA.

3.7.1. ZASADY ORGANIZACJI SGRW

1. Ratownictwo wysokościowe w zakresie specjalistycznym w KSRG organizuje właściwy terytorialnie komendant wojewódzki PSP, uwzględniając współpracę z innymi podmiotami ratowniczymi i służbami zdolnymi do podejmowania działań w tym zakresie.
2. Proces organizacji ratownictwa wysokościowego w zakresie specjalistycznym na terenie województwa powinien być poprzedzony analizą zagrożeń w obszarze chronionym, o której mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 14 ust. 2 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991r o ochronie przeciwpożarowej, uwzględniającą specyfikę obszarów, w szczególności:
  - budynki wysokie i wysokościowe,

- inne obiekty wysokie i wysokościowe (np. kominy elektrociepłownicze, maszty telewizyjne, radiowe, przekaźnikowe, wieżowe instalacje przemysłowe, elektrownie wiatrowe, słupy linii energetycznych, itp.),
  - studnie, tunele, sztolnie, jaskinie,
  - naturalne obiekty skalne i kamieniołomy,
  - linowe koleje gondolowe i krzeselkowe,
  - wiadukty,
  - rejonu uprawiania sportów spadochronowych i paralotniowych w pobliżu obszarów leśnych.
3. Docelowa sieć i plan rozwoju jednostek przygotowanych do działań ratownictwa wysokościowego w zakresie specjalistycznym (Załącznik nr 7) powinny zostać zawarte w wojewódzkim planie rozwoju sieci jednostek ratownictwa specjalistycznego, utworzonym przez właściwego komendanta wojewódzkiego PSP i uzgodnionym z Komendantem Głównym PSP.
4. Planowana liczba i rozmieszczenie SGRW zdolnych do podjęcia działań ratownictwa wysokościowego w zakresie specjalistycznym na terenie województwa, powinny uwzględniać:
- a) stopień zagrożenia poszczególnych gmin w powiecie określony w analizie zagrożeń, o której mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 14 ust. 2 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991r o ochronie przeciwpożarowej,
  - b) rozkład terytorialny zdarzeń wymagających podjęcia działań ratownictwa wysokościowego w ostatnich 10 latach,
  - c) lokalizację, gotowość operacyjną oraz zasięgi obszarów chronionych innych SGRW,
  - d) lokalizację oraz gotowość operacyjną innych podmiotów ratowniczych, w tym uprawnionych do ratownictwa górskiego,
  - e) sieć jednostek zdolnych do podjęcia działań ratownictwa wysokościowego w zakresie podstawowym,
  - f) zdolność do podjęcia działań ratowniczych w zakresie specjalistycznym na terytorium województwa, obejmującym co najmniej:
    - 80 % populacji zamieszkałej w województwie,
    - 80 % powierzchni zurbanizowanej województwa.
- dla poziomu gotowości A - maksymalnie w czasie:
- 45 min dla powiatów wysokiego poziomu zagrożenia,
  - 90 min dla powiatów średniego poziomu zagrożenia,
  - 120 min dla powiatów niskiego poziomu zagrożenia.
- dla poziomu gotowości B - maksymalnie w czasie:
- 60 min dla powiatów wysokiego poziomu zagrożenia,
  - 100 min dla powiatów średniego poziomu zagrożenia,
  - 150 min dla powiatów niskiego poziomu zagrożenia.
- z prawdopodobieństwem co najmniej 80 %.

W przypadku gotowości poziomu AS i BS liczba i rozmieszczenie SGRW zależna będzie od dostępności śmigłowców będących w dyspozycji innych podmiotów oraz podpisanych z nimi porozumień i umów.

5. Aktualną sieć, organizację oraz zasady dysponowania jednostek przygotowanych do podjęcia działań ratownictwa wysokościowego powinny zawierać wojewódzki i powiatowe plany ratownicze.
6. SGRW tworzą właściwi kierownicy jednostek włączonych do KSRG lub innych podmiotów, na podstawie wojewódzkiego planu rozwoju sieci jednostek ratownictwa specjalistycznego, w drodze:
  - rozkazu, w przypadku jednostek organizacyjnych PSP,
  - uchwały zarządu, w przypadku jednostek OSP,
  - decyzji lub uchwały zarządu, w przypadku innych podmiotów.
7. SGRW utrzymują właściwi kierownicy jednostek włączonych do KSRG lub innych podmiotów, których siły i środki wchodzi w skład grupy.
8. Właściwy komendant wojewódzki PSP uczestniczy w procesie utrzymania gotowości SGRW utworzonych na bazie jednostek włączonych do KSRG oraz podejmuje działania zapewniające właściwe wyposażenie i wyszkolenie członków SGRW.
9. SGRW tworzona jest z ratowników wysokościowych pełniących służbę w jednej JRG PSP. Każda SGRW na terenie województwa ma określony w szczególności:
  - a) plan organizacyjny oraz utrzymania stałej gotowości operacyjnej,
  - b) obszar chroniony zdefiniowany jako strefa, w której ta SGRW podejmie działanie ratownicze w najkrótszym czasie, uzgodniony z właściwymi komendantami powiatowymi i wojewódzkimi PSP,
  - c) zbiór zasad współdziałania z podmiotami KSRG w zakresie podstawowym, innymi SGRW, jak również z podmiotami ratowniczymi i służbami realizującymi zadania z zakresu ratownictwa wysokościowego lub górskiego,
  - d) plan współdziałania z jednostkami wykorzystującymi lotnicze środki transportowe.
10. Plan organizacyjny oraz utrzymania stałej gotowości operacyjnej SGRW winien zawierać w szczególności:
  - a) miejsce stacjonowania (rejon koncentracji) i strukturę organizacyjną danej SGRW, pozwalające na jej dysponowanie i realizację działań ratowniczych w zakresie specjalistycznym,
  - b) coroczny harmonogram szkoleń, w oparciu o wymogi kwalifikacyjne przyjęte w niniejszych zasadach,
  - c) harmonogram zakupów i utrzymania sprzętu ratowniczego na poszczególnych etapach budowy danej SGRW wraz ze wskazaniem koordynatora tego przedsięwzięcia, a także źródeł finansowania,
  - d) szczegółowe zasady alarmowania i dysponowania grupy,

- e) przygotowanie rocznego planu doskonalenia SGRW stanowiącego element planu doskonalenia jednostki ochrony przeciwpożarowej w strukturze, w której ta grupa funkcjonuje,
- f) dokumentację włączenia SGRW do KSRG – w przypadku, gdy SGRW należy do jednostki ochrony przeciwpożarowej spoza PSP,
- g) wykaz członków grupy z ich kwalifikacjami i uprawnieniami,
- h) wykaz sprzętu wymagającego legalizacji i badań okresowych.

Plan organizacyjny oraz utrzymania stałej gotowości operacyjnej SGRW musi być uzgodniony z właściwymi komendantami PSP tworzącymi grupę.

11. Właściwy dla miejsca stacjonowania SGRW komendant wojewódzki PSP:

- a) wyznacza termin wprowadzenia SGRW do podziału bojowego i uruchomienia jej funkcjonowania w KSRG oraz realizowania działań ratowniczych w zakresie specjalistycznym,
- b) ustala zasady monitorowania gotowości operacyjnej SGRW,
- c) zapewnia aktualizację wojewódzkiego i powiatowych planów ratowniczych, w szczególności w zakresie zasad dysponowania do działań sił i środków KSRG oraz jednostek ochrony przeciwpożarowej,
- d) zapewnia aktualizację dokumentacji organizacji odwodu operacyjnego.

12. Właściwy komendant wojewódzki może wnioskować do Komendanta Głównego PSP o włączenie utworzonych SGRW do działań poza granicami kraju.

13. Dowódcą SGRW powinien być:

- a) dowódca JRG lub jego zastępca, na bazie której utworzono SGRW, posiadający kwalifikacje co najmniej ratownika wysokościowego KSRG - dowódcy,
- b) w przypadku innego podmiotu ratowniczego osoba wskazana przez kierownika tego podmiotu posiadająca kwalifikacje co najmniej ratownika wysokościowego KSRG - dowódcy.

14. Zastępcą Dowódcy SGRW powinien być: zastępca dowódcy JRG, dowódca zmiany lub zastępca dowódcy zmiany, na bazie której utworzono SGRW, posiadający kwalifikacje co najmniej ratownika wysokościowego KSRG - dowódcy.

15. Dla właściwego funkcjonowania SGRW zaleca się, aby stanowiska dowódcze w jednostce w której funkcjonuje SGRW, były obejmowane przez ratowników posiadających kwalifikacje co najmniej ratownika wysokościowego KSRG - dowódcy.

3.7.2. ZASADY ORGANIZACJI DZIAŁAŃ RATOWNICZYCH Z UDZIAŁEM SGRW

1. W zakresie specjalistycznego ratownictwa wysokościowego ratowanie życia stanowi priorytet w organizacji działań SGRW.
2. Właściwie terytorialnie stanowiska kierowania PSP wszystkich szczebli codziennie analizują gotowość operacyjną SGRW w województwie, miejsca ich stacjonowania i obszary chronione.
3. Dowodzący działaniami ratowniczymi SGRW każdorazowo określa jej skład potrzebny do wykonania zadania.
4. Podczas akcji ratowniczych o zróżnicowanym charakterze, SGRW tworzy odrębny odcinek bojowy. SGRW zobligowana jest do podjęcia interwencji niezwłocznie po zadysponowaniu i przybyciu na miejsce zdarzenia, zgodnie z utrzymywanym poziomem gotowości.
5. Dowodzący działaniami ratowniczymi SGRW może każdorazowo powiększyć jej skład potrzebny do wykonania zadań lub polecić zadysponowanie kolejnej grupy.
6. W procesie organizowania działań ratowniczych podstawowe i specjalistyczne czynności ratownicze muszą być skoordynowane z działaniami innych podmiotów ratowniczych i służbami (w zależności od ich aktualnej gotowości operacyjnej), przez:
  - a) właściwie terytorialnie stanowisko kierowania PSP,
  - b) Kierującego Działaniami Ratowniczymi – na miejscu zdarzenia.
7. Kierujący Działaniem Ratowniczym powinien zapewnić niezbędne warunki do podjęcia działań przez SGRW.
8. Dysponowanie SGRW do działań innych niż ratownicze i szkoleniowo-treningowe wymaga zgody właściwego komendanta PSP.

CZĘŚĆ 4 ZADANIA PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ W ZAKRESIE WYPEŁNIANIA ROLI ORGANIZATORA RATOWNICTWA WYSOKOŚCIOWEGO W KSRG

1. Ratownictwo wysokościowe w KSRG organizują właściwi terytorialnie komendanci PSP, w oparciu o plany ratownicze oraz plany rozwoju sieci jednostek ratownictwa specjalistycznego, uwzględniając współpracę z:
  - a) służbami i podmiotami ratowniczymi, które na zasadzie dobrowolności zgodziły się współdziałać w akcjach ratowniczych na podstawie umów i porozumień,
  - b) podmiotami uprawnionymi do wykonywania ratownictwa górskiego.
2. Planowanie przedsięwzięć na potrzeby rozwoju ratownictwa wysokościowego poprzedzone jest oceną wniosków wynikających z analizy zagrożeń w oparciu o metodykę, o której mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 14 ust. 2 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991r o ochronie przeciwpożarowej oraz analizy

zabezpieczenia operacyjnego podległego obszaru, w tym sieci podmiotów ratowniczych, zdolnych do realizacji działań ratowniczych technikami linowymi.

3. Komendanci powiatowi/miejscy PSP sporządzają powiatowe plany rozwoju sieci jednostek ratownictwa specjalistycznego, w których uwzględniają zadania ratownictwa wysokościowego.
4. Komendanci powiatowi/miejscy PSP sporządzają plany ratownicze powiatu, w których uwzględniają aktualne możliwości realizacji zadań ratownictwa wysokościowego.
5. Plany powiatowe rozwoju sieci jednostek ratownictwa specjalistycznego i plany ratownicze powiatu muszą być uzgodnione z komendantem wojewódzkim PSP.
6. Komendanci wojewódzcy PSP sporządzają wojewódzkie plany rozwoju sieci jednostek ratownictwa specjalistycznego, w których uwzględniają zadania ratownictwa wysokościowego.
7. Komendanci wojewódzcy PSP sporządzają plany ratownicze województwa, w których uwzględniają aktualne możliwości realizacji zadań ratownictwa wysokościowego.
8. Plany wojewódzkie rozwoju sieci jednostek ratownictwa specjalistycznego i plany ratownicze województw muszą być uzgodnione z Komendantem Głównym PSP.
9. Komendant Główny PSP sporządza krajowy plan rozwoju sieci jednostek ratownictwa specjalistycznego, w którym uwzględnia zadania ratownictwa wysokościowego.
10. Plany rozwoju sieci jednostek ratownictwa specjalistycznego i plany ratownicze podlegają aktualizacji przez właściwych komendantów PSP co najmniej raz w roku.
11. Nadzór nad realizacją ustaleń planów sprawują właściwi komendanci PSP.
12. Komendant powiatowy/miejski PSP przystępując do aktualizacji planów powiatowych, analizuje specyfikę obszaru chronionego poszczególnych jednostek ochrony przeciwpożarowej w oparciu o „Metodykę oceny zagrożenia gminy i powiatu”, wskazuje rodzaje zagrożeń o najwyższym poziomie, jak również obiekty i tereny charakterystyczne, wymagające użycia dużej ilości sił i środków ratowniczych lub zastosowania specjalistycznego sprzętu oraz technik, a także dostosowuje zasady dysponowania do działań ratownictwa wysokościowego do aktualnej gotowości operacyjnej podmiotów uprawnionych do wykonywania ratownictwa wysokościowego.
13. Komendant wojewódzki PSP uwzględnia w planie rozwoju sieci jednostek ratownictwa specjalistycznego wnioski komendantów powiatowych w tym zakresie oraz analizuje zasadność tworzenia w PSP SGRW lub włączenia do KSRG innych podmiotów ratowniczych tworzących te grupy.
14. Właściwi komendanci PSP prowadzą monitoring bieżącej gotowości operacyjnej jednostek oraz SGRW.

15. Komendant Wojewódzki PSP wyznacza wojewódzkiego koordynatora PSP ds. ratownictwa wysokościowego, do koordynacji zadań z zakresu planowania i organizacji ratownictwa wysokościowego na obszarze województwa oraz do nadzoru nad realizacją tych zadań we współpracy z właściwym koordynatorem z poziomu:

- a) KCKRiOL – w zakresie planowania i organizacji ratownictwa,
- b) Biura Szkolenia KG PSP – w zakresie szkolenia i doskonalenia zawodowego,
- c) Biura Logistyki KG PSP – w zakresie zakupów sprzętu i utrzymania gotowości wyposażenia.

Wojewódzki koordynator PSP ds. ratownictwa wysokościowego powinien posiadać tytuł minimum ratownika wysokościowego KSRG i wskazane jest, aby w miarę możliwości była to osoba spoza członków SGRW.

16. Komendanci powiatowi/miejscy oraz wojewódzcy PSP, którzy w swym obszarze chronionym posiadają tereny górskie uwzględniają w procesie planowania przepisy dotyczące zachowania bezpieczeństwa w górach (jaskiniach) oraz porozumienia pomiędzy Komendantem Głównym PSP, a:

- a) Górkim Ochotniczym Pogotowiem Ratunkowym,
- b) Polskim Związkiem Alpinizmu,
- c) Tatrzańskim Ochotniczym Pogotowiem Ratunkowym,
- d) służbami i podmiotami ratowniczymi, które na zasadzie dobrowolności zgodziły się współdziałać w akcjach ratowniczych.

CZĘŚĆ 5 WSPÓŁPRACA MIĘDZYNARODOWA I TRANSGRANICZNA W ZAKRESIE RATOWNICTWA WYSOKOŚCIOWEGO

Działania SGRW poza granicami kraju realizowane są na podstawie obowiązujących przepisów prawa, zgodnie z podpisanymi umowami, porozumieniami i instrukcjami metodycznymi.

CZĘŚĆ 6 ZADANIA WOJEWÓDZKIEGO KOORDYNATORA PSP DS. RATOWNICTWA WYSOKOŚCIOWEGO

Zadania wojewódzkiego koordynatora PSP ds. ratownictwa wysokościowego:

- a) analizowanie stanu gotowości ratownictwa wysokościowego na terenie województwa,
- b) analizowanie dokumentacji dotyczącej:
  - organizacji SGRW,
  - organizowania ćwiczeń,
  - działań ratowniczych,

- wypadków ratowników wysokościowych.
- c) analizowanie i zgłaszanie potrzeb szkoleniowych z zakresu ratownictwa wysokościowego,
  - d) udział w przedsięwzięciach organizacyjno-operacyjnych PSP, w szczególności w zakresie opracowywania, modyfikowania i aktualizowania wojewódzkich i powiatowych planów ratowniczych oraz planów rozwoju sieci jednostek ratownictwa specjalistycznego w aspekcie ratownictwa wysokościowego, a także opiniowania zasad współdziałania KSRG z podmiotami realizującymi zadania z zakresu ratownictwa wysokościowego,
  - e) sporządzanie analiz w zakresie wyposażenia technicznego PSP i OSP, w zakresie ratownictwa wysokościowego i przedkładanie ich przełożonym wraz z propozycjami zakupów lub wymiany,
  - f) opiniowanie scenariuszy oraz współuczestnictwo w organizacji, przeprowadzeniu i ocenie ćwiczeń na poziomie wojewódzkim i powiatowym,
  - g) udział w inspekcjach gotowości operacyjnej SGRW,
  - h) udział w spotkaniach, warsztatach i konferencjach dotyczących współpracy jednostek KSRG z innymi podmiotami ratowniczymi,
  - i) rekomendowanie:
    - planu rozwoju sieci jednostek ratownictwa specjalistycznego w zakresie ratownictwa wysokościowego,
    - wniosków z analizy gotowości operacyjnej jednostek w zakresie ratownictwa wysokościowego,
    - planów szkolenia i doskonalenia zawodowego na potrzeby KSRG,
    - planów zakupów i rozmieszczenia sprzętu ratowniczego do realizacji zadań podstawowych i specjalistycznych z zakresu ratownictwa wysokościowego,
    - zasad współpracy ze służbami i podmiotami współdziałającymi z zakresu ratownictwa wysokościowego.
  - j) przygotowanie wg potrzeb wniosków do Komendanta Głównego PSP o zaopiniowanie przydatności sprzętu i technik ratownictwa wysokościowego w zakresie możliwości ich stosowania.

CZĘŚĆ 7 ZESPÓŁ DS. RATOWNICTWA WYSOKOŚCIOWEGO

1. Komendant Główny PSP powołuje w odrębnym trybie zespół ds. ratownictwa wysokościowego.
2. Do zadań zespołu należy:
  - a) analizowanie stanu ratownictwa wysokościowego w KSRG,
  - b) wytyczanie kierunków rozwoju ratownictwa wysokościowego w KSRG,
  - c) analizowanie aktów prawnych w zakresie ratownictwa wysokościowego,

- d) analizowanie trudniejszych akcji ratowniczych oraz wypadków w ratownictwie wysokościowym,
- e) opiniowanie przydatności sprzętu i technik ratownictwa wysokościowego w zakresie możliwości ich stosowania oraz rozpatrywanie wniosków w tym zakresie,
- f) przygotowywanie, co najmniej raz na 2 lata raportu o stanie ratownictwa wysokościowego w KSRG.

CZĘŚĆ 8 KRYTERIA NIEZBĘDNE DO WYPEŁNIENIA W PROCESIE WŁĄCZENIA DO KSRG JEDNOSTKI OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ REALIZUJĄCEJ RATOWNICTWO WYSOKOŚCIOWE

1. Porozumienie dotyczące włączenia jednostki ochrony przeciwpożarowej do KSRG, w celu realizacji zadań ratownictwa wysokościowego na poziomie specjalistycznym określa m.in.:
  - a) strony porozumienia:
    - właściwy terytorialnie komendant miejski/powiatowy PSP,
    - podmiot tworzący/utrzymujący jednostkę,
    - jednostka.
  - b) deklarowany poziom gotowości operacyjnej,
  - c) zadania ratownicze przewidziane dla jednostki,
  - d) siły i środki,
  - e) zasady pełnienia służby lub dyżurów oraz dysponowania ratowników do działań ratowniczych,
  - f) zakres i zasady przekazywania informacji o bieżącej gotowości operacyjnej,
  - g) zasady ewentualnego udziału sił i środków jednostki w odwodach operacyjnych,
  - h) częstotliwość organizowanych ćwiczeń i rodzaj prowadzonego doskonalenia wraz ze wskazaniem osób za nie odpowiedzialnych,
  - i) zasady udziału kierownictwa jednostki w aktualizowaniu analizy zabezpieczenia operacyjnego obszarów oraz planów ratowniczych, a także analizowaniu działań ratowniczych i ćwiczeń oraz inspekcji gotowości operacyjnej,
  - j) okoliczności i warunki wygaśnięcia lub rozwiązania porozumienia.
2. W przypadku, gdy jednostka ochrony przeciwpożarowej jest już w KSRG lecz zawarte porozumienie nie obejmuje deklaracji realizacji zadań ratownictwa wysokościowego w zakresie specjalistycznym, przed utworzeniem grupy należy sporządzić ANEKS do porozumienia, w którym należy zawrzeć treści określone w pkt. 1 w odniesieniu do realizowanych zadań ratownictwa wysokościowego w zakresie specjalistycznym.

CZĘŚĆ 9 **POSTANOWIENIA KOŃCOWE**

Tracą moc „Zasady organizacji ratownictwa wysokościowego w krajowym systemie ratowniczo-gaśniczym” z lipca 2013 r.

CZĘŚĆ 10 **SPIS ZAŁĄCZNIKÓW**

1. Wykaz wybranych przepisów związanych z ratownictwem wysokościowym w KSRG.
2. Zasady prowadzenia działań z ratownictwa wysokościowego w zakresie podstawowym – zasady bezpieczeństwa.
3. Zestawienie i minimalny normatyw wyposażenia w sprzęt, pojazdy i środki techniczne do ratownictwa wysokościowego w zakresie podstawowym.
4. Ogólne zasady prowadzenia działań ratownictwa wysokościowego w zakresie specjalistycznym.
5. Zestawienie i minimalny normatyw wyposażenia w sprzęt, pojazdy i środki techniczne do ratownictwa wysokościowego w zakresie specjalistycznych czynności ratowniczych.
6. Wzór planu rozwoju sieci jednostek przygotowanych do działań ratownictwa wysokościowego w zakresie podstawowym.
7. Wzór planu rozwoju sieci jednostek przygotowanych do działań ratownictwa wysokościowego w zakresie specjalistycznym.
8. Schemat uzyskiwania tytułów w ratownictwie wysokościowym oraz zasady uzyskiwania tytułów instruktorskich w ratownictwie wysokościowym, a także organizacji szkoleń i doskonalenia zawodowego z zakresu ratownictwa wysokościowego realizowanego przez Państwową Straż Pożarną określa.
9. Wniosek o skierowanie na egzamin na tytuł „Instruktora ratownictwa wysokościowego KSRG”.
10. Zaświadczenie o uzyskaniu tytułu „Instruktora ratownictwa wysokościowego krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego”.
11. Wniosek o nadanie tytułu „Starszego instruktora ratownictwa wysokościowego krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego”.
12. Arkusz oceny instruktora.
13. Zaświadczenie o uzyskaniu tytułu „Starszego instruktora ratownictwa wysokościowego krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego”.
14. Indywidualna karta ratownika wysokościowego KSRG.

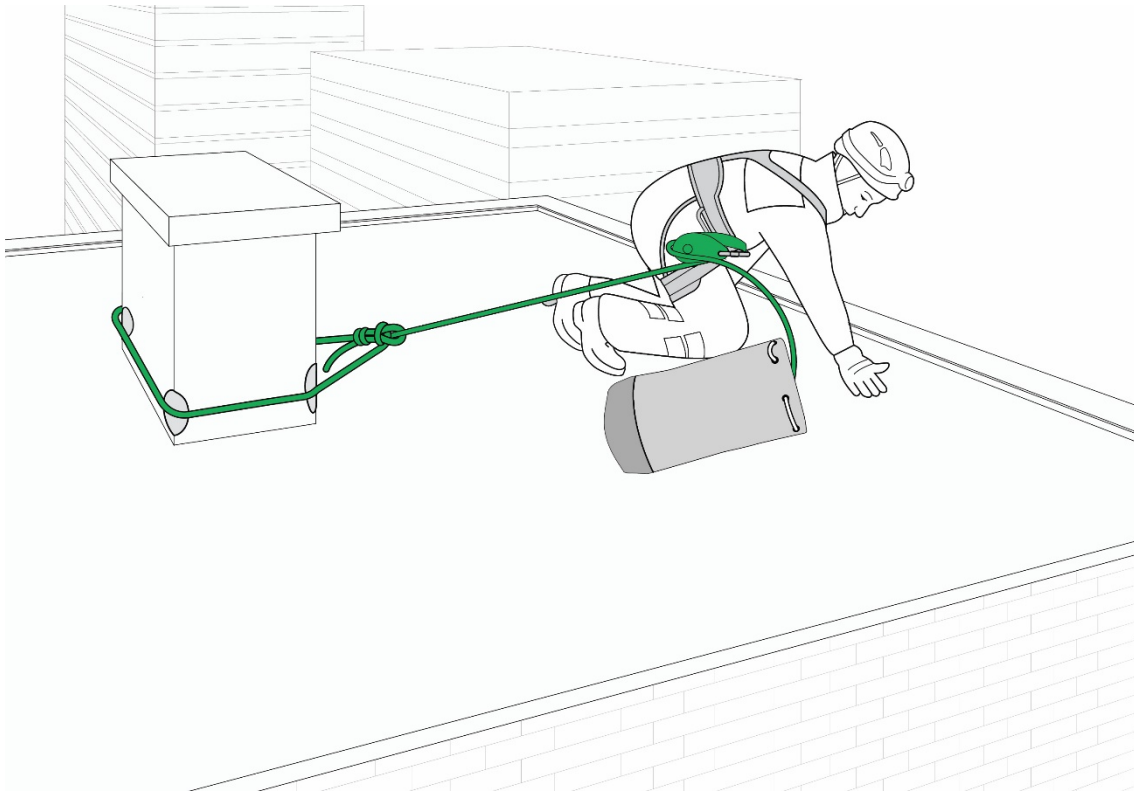

Wykaz wybranych przepisów związanych z ratownictwem wysokościowym w KSRG

1. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 3 lipca 2017 r. w sprawie szczegółowej organizacji krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego.
2. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 21 listopada 2014 r. w sprawie szczegółowych zasad wyposażenia jednostek organizacyjnych Państwowej Straży Pożarnej.
3. Decyzja nr 64 Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej z dnia 22 listopada 2018 r. w sprawie powołania zespołu do spraw ratownictwa wysokościowego.
4. Programy szkoleń w zakresie ratownictwa wysokościowego realizowanego w KSRG zatwierdzone przez Komendanta Głównego PSP.

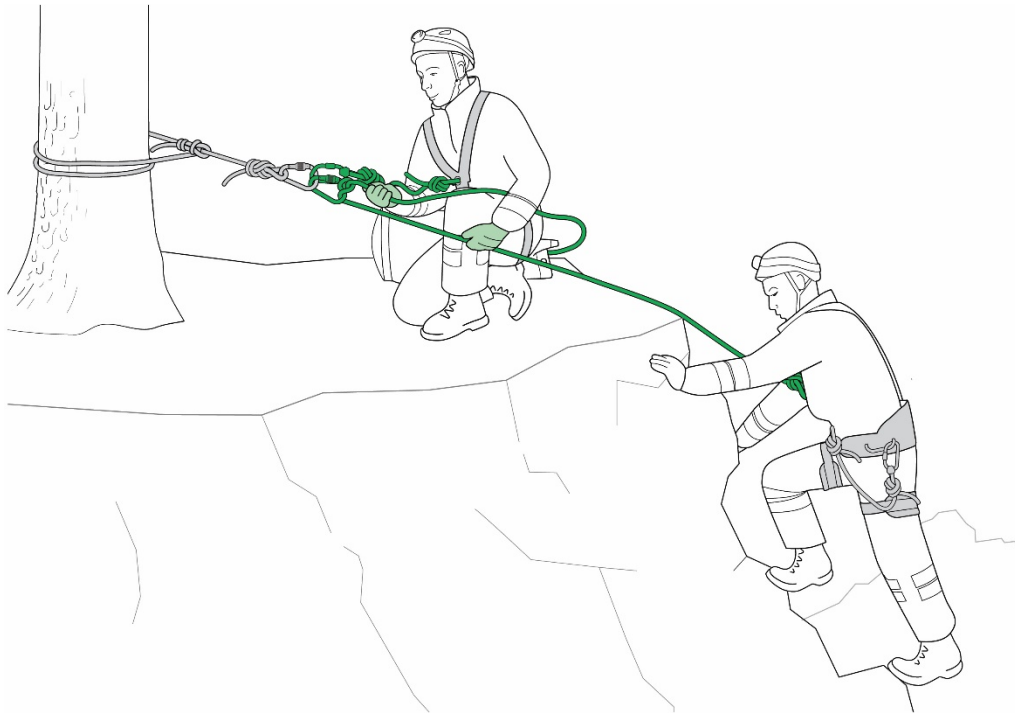
Zasady prowadzenia działań z ratownictwa wysokościowego w zakresie podstawowym – zasady bezpieczeństwa

1. Ratownik przystępuje do działań w niezbędnym do realizacji zadań ratowniczych wyposażeniu indywidualnym.
2. Działania na wysokości powinny być tak prowadzone, aby nie dopuścić do zaistnienia spadania.
3. Niedopuszczenie do zaistnienia spadania realizujemy poprzez zastosowanie:
  - a) systemów asekuracyjnych ograniczających pole pracy - sprzęt i liny na tyle krótkie, aby uniemożliwić wystąpienie upadku,

Rycina 1 – Ograniczenie pola pracy.

- b) asekuracji górnej, która polega na asekurowaniu osób liną prowadzoną z góry,

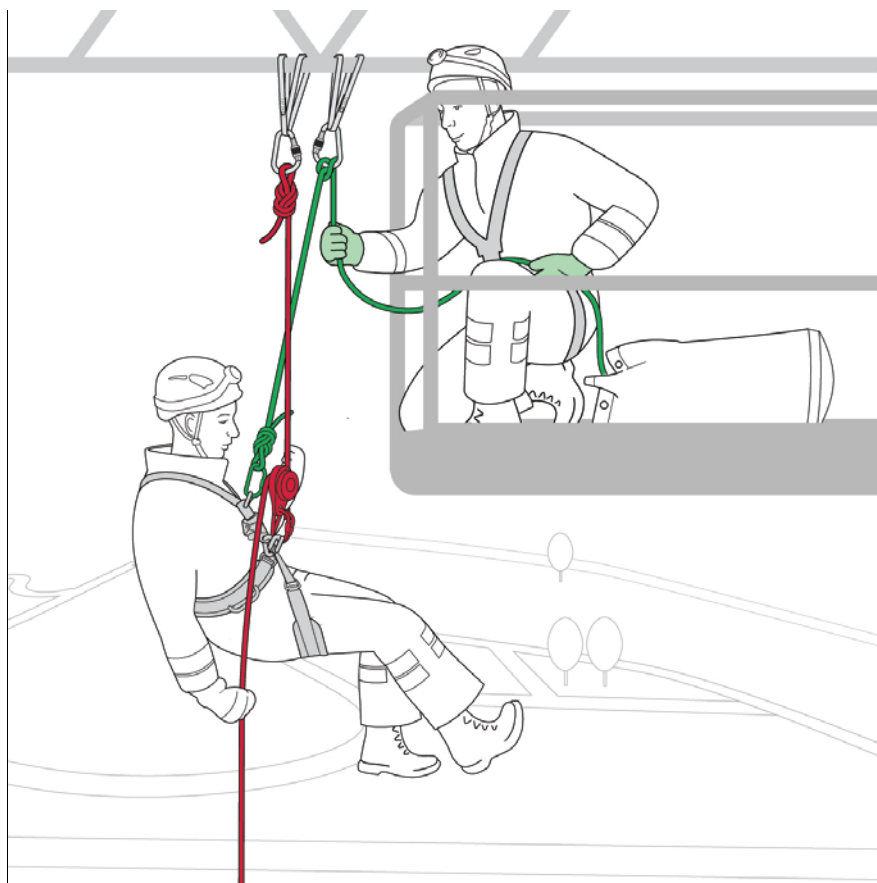
Rycina 2 – Asekuracja górna.

- c) autoasekuracji, polegającej na samodzielnym zabezpieczeniu się poprzez zastosowanie odpowiedniego sprzętu i technik.

Asekuracja górna lub autoasekuracja powinny być prowadzone tak, aby natychmiast przejąć obciążenie podczas sytuacji awaryjnej. Pod pojęciem natychmiastowego przejęcia obciążenia podczas sytuacji awaryjnej rozumiemy nie większe, niż 0,5 m „obsunięcia” się osoby.

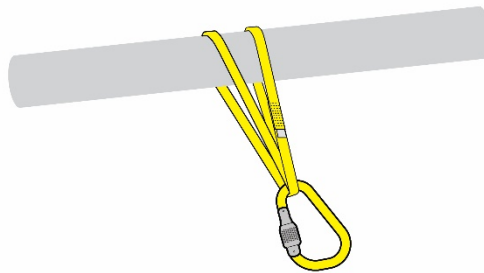
4. Działania na wysokości, w których czynnie wykorzystujemy linę (np. zjazd, opuszczanie, wyciąganie) powinny być asekurowane drugą liną z wykorzystaniem odpowiednich technik i sprzętu – tzw. technika dwóch lin.

Technika dwóch lin polega na użyciu jednej liny do poruszania się (lina poręczowa), lub opuszczania/wyciągania (lina trakcyjna), a drugiej liny do asekuracji (lina asekuracyjna).

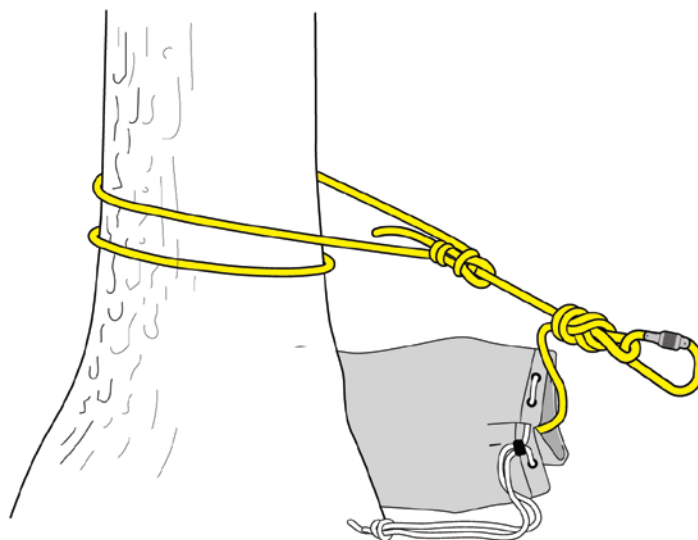
Rycina 3 – Zjazd w technice dwóch lin – użycie przyrządu zjazdowego (lina poręczowa) oraz asekuracja górna obsługiwana przez drugiego ratownika (lina asekuracyjna).

5. Bazą do działań ratownictwa wysokościowego jest stanowisko.
6. W oparciu o stanowiska tworzy się przede wszystkim układy do asekuracji, poruszania się, opuszczania lub wyciągania.
7. Wytrzymałość stanowiska powinna być znacząco większa od sił jakie możemy wygenerować podczas prowadzenia działania. Najlepiej, aby szacunkowo odpowiadała, co najmniej wytrzymałości innych elementów układu asekuracyjnego lub ratowniczego – np. liny na węźle.
8. Stanowisko tworzy się na bazie elementu lub obiektu - tzw. punktu mocowania:
  - a) sztucznego (np.: konstrukcje budowlane, maszyny),
  - b) naturalnego (np.: drzewa, formacje skalne),
  - c) specjalnego (np.: trójnogi).
9. Stanowisko na punkcie mocowania tworzy się poprzez:
  - a) wpięcie karabinka (np. trójnóg),
  - b) zastosowanie jednej zszytej pętli z taśmy,

Rycina 4 – Stanowisko na elemencie zbudowane z taśmy szytej.

c) użycie liny.

Rycina 5 – Stanowisko na drzewie zbudowane poprzez założenie liny i połączenie jej ósemkami spinając karabinkiem.

10. W przypadku, gdy na punkcie mocowania taśma lub lina może ulec uszkodzeniu, to należy ją zabezpieczyć osłonami i/lub zdublować.
11. Przy budowie stanowiska należy zwrócić szczególną uwagę na prawidłowe funkcjonowanie użytego sprzętu, a w razie potrzeby zastosować odpowiednie zabezpieczenia chroniące go przed uszkodzeniem.
12. Wykonywanie zjazdu w sytuacji awaryjnej dopuszcza się bez liny asekuracyjnej, tj. w technice jednej liny.

Zestawienie i minimalny normatyw wyposażenia w sprzęt i środki techniczne do ratownictwa wysokościowego w zakresie podstawowym

Lp.	Nazwa wyposażenia	Ilość	Uwagi
1.	Worek typu „jaskiniowego” na sprzęt	1	Sugerowana najprostsza konstrukcyjnie wersja o pojemności ok.60 litrów. Zaleca się, aby worek był wykonany z tkaniny brezentowej o zwiększonej wytrzymałości obustronnie powlekanej PCV lub TPU odpornej na przemakanie o wzmocnionej konstrukcji z szelkami do noszenia na plecach i możliwością podwieszania worka do uprząży (np. ucho, lonża).
2.	Worek typu „jaskiniowego” na linę	3	Worki na liny . Pojemność ok15-20 litrów. Zaleca się, aby worek był ściągany od góry sznurkiem blokowanym stoperem i posiadał na dnie przyszytą taśmę do dowiązania lub dopięcia liny. Pozostałe zalecenia jak w pozycji 1.
3.	Lina półstatyczna 50m	1	Lina typu „A”, średnica 10,5 - 11 mm, spełniająca wymogi normy PN-EN 1891. Zaleca się, aby liny były w odmiennych kolorach.
4.	Lina półstatyczna 25m	2	
5.	Taśma szyta min. długość 150 cm	10	Taśma poliamidowa o wytrzymałości min. 25 kN, wykonana z dwóch warstw, zszyta w pętlę, spełniająca wymogi normy PN-EN 795 B oraz PN-EN 354. Dotychczas stosowane taśmy (<150 cm, 22 kN), mogą być wykorzystywane do końca okresu ich użytkowania.
6.	Karabinek stalowy z zabezpieczeniem	15	Karabinek o dużym prześwicie (>24 mm) i kształcie zapewniającym współpracę z węzłem półwyblinka, spełniający wymogi normy PN-EN 362. W przypadku użycia karabinków z automatyczną blokadą wymagana jest „dwupoziomowa” blokada przed otwarciem zamka (np.: podnieś/naciśnij – przekręć + otwórz).
7.	Bloczek ratowniczy podwójny	2	Bloczek współosiowy z okładzinami przylegającymi w miejscu wpięcia karabinka, dedykowany do ratownictwa, o sprawności powyżej 90%, spełniający wymogi normy PN-EN 12278.
8.	Bloczek pojedynczy	1	Bloczek dedykowany do ratownictwa, o sprawności powyżej 90%, spełniający wymogi normy PN-EN 12278.
9.	Szelki bezpieczeństwa z pasem biodrowym z punktem „A” z przodu i z tyłu	3	Szelki spełniające wymogi normy PN-EN 361, PN-EN 358, PN-EN 813. Wymaga się, aby szelki były z automatycznymi klamrami (co najmniej 2 klamry na pasie biodrowym i po jednej klamrze na pasach udowych). Regulacja uprząży powinna być łatwa/płynna – najczęściej jest to wynikiem jakości użytych materiałów, sprzączek oraz wykonania. Dotychczas użytkowane szelki, które nie posiadają automatycznych klamer, mogą być użytkowane do końca okresu użytkowania.
10.	Przyrząd zjazdowy z automatyczną blokadą*	2	Przyrząd podczas prowadzenia asekuracji musi zapewniać łatwość swobodnego przesuwu liny, wyposażony w automatyczną blokadę, spełniający wymogi normy PN-EN 12841 typ C (zalecane jest, aby spełniał również normy: PN-EN 341 lub/i PN-EN 15151-1.) Pełna blokada powinna nastąpić

			w przypadku puszczenia rączki lub po ewentualnym jej przesunięciu w pozycję pełnej blokady. Nie dopuszcza się blokady wymagającej dodatkowego zapętlenia liny. Wpięcie liny w przyrząd musi być możliwe, bez wypinania go z karabinka. Przyrząd musi zapewnić możliwość opuszczenia co najmniej dwóch osób.*
11.	Lonża regulowana	3	Lonża o długości całkowitej 3-4 m, spełniająca wymogi PN-EN 358. Przyrząd powinien zapewniać możliwość płynnej regulacji pod obciążeniem: PN-EN 12841 typ C. Dotychczas użytkowane lonże posiadające tylko normę PN-EN 358 mogą być eksploatowane do końca okresu użytkowania.
12.	Uprząż ewakuacyjna (trójkąt ewakuacyjny)	1	Uprząż spełniająca wymogi normy PN-EN-1497, PN-EN 1498 (zaleca się aby uprząż posiadała szelki oraz była regulowana).
13.	Trójnóg ratowniczy**	1	Spełnia normy: EN 795/B:2012; TS 16415/B:2013. Trójnóg przewidziany do ewakuacji co najmniej dwóch osób. Zalecana wysokość po sprawieniu min. 280 cm. Należy zwrócić uwagę, aby trójnóg nie był trójnogiem towarowym, nie przewidzianym do transportu osób.
14.	Oślony na linę	3	Oślona na linę z mocowaniem, które zapewnia założenie jej w dowolnym miejscu liny. Oślona powinna być wykonana z materiału o dużej odporności na przetarcie i przecięcie. Zaleca się, aby oślona była rozpinana wzdłuż np. na rzep.
15.	Oślona na krawędź	1	Zabezpieczenie poodkładane pod linę pracującą na krawędzi z mocowaniem (np. mata, podkład). Zabezpieczenie powinno mieć wymiary min. 50x50cm i posiadać możliwość przymocowania do liny i/lub w inny sposób (np. do elementu konstrukcji, stanowiska). Oślona powinna być wykonana z materiału o dużej wytrzymałości na przetarcie i przecięcie.
16.	Kask***	3	Spełniający wymogi normy PN-EN 397 oraz zalecane jest, aby spełniał wymagania normy PN-EN 12492:2002/A1:2005 (szczególnie w zakresie wytrzymałości na rozzerwanie paska podbródkowego – 50dN). Powinien mieć możliwość założenia latarki czołowej.
17.	Latarka czołowa***	3	Zalecane cechy latarki: - regulowany strumień oraz moc światła: min. 300 lumenów, - minimalna ochrona przed wodą: IPX4, - możliwość obsługi w rękawicach.

*/ Przy wyborze przyrządu zjazdowego z automatyczną blokadą można się dodatkowo posiłkować informacjami zawartymi w załączniku nr 5.

**/ W powiecie w trójnóg ratowniczy powinna być wyposażona przynajmniej jedna jednostka ochrony przeciwpożarowej realizująca zadania ratownictwa wysokościowego w KSRG w zakresie podstawowym.

***/ Sprzęt zalecany.

Wykaz sprzętu, o którym mowa w załączniku 3, w zależności od specyfiki zagrożeń występujących na danym obszarze chronionym jednostki może być rozszerzony o dodatkowy sprzęt, który jest wymieniony w zatwierdzonych przez Komendanta Głównego PSP programach szkoleń.

Ogólne zasady prowadzenia działań ratownictwa wysokościowego w zakresie specjalistycznym

1. DOWODZENIE

Działaniami ratowniczymi SGRW może dowodzić ratownik posiadający kwalifikacje co najmniej ratownika wysokościowego KSRG – dowódcy.

2. TAKTYKA DZIAŁAŃ

1. Dowodzący SGRW powinien w trakcie dojazdu do miejsca zdarzenia, na podstawie pozyskanych informacji, wstępnie przydzielić zadania poszczególnym ratownikom.
2. Dowodzący SGRW, po przybyciu na miejsce zdarzenia, dokonuje rozpoznania i oceny sytuacji, w oparciu o następujące czynniki:
  - a) rodzaj zagrożenia i miejsce powstania zdarzenia oraz wnioski z przeprowadzonego rozpoznania,
  - b) sposób wykonania medycznych działań ratowniczych poszkodowanym i określenie kolejności ich ewakuacji,
  - c) siły i środki potrzebne do działań ratowniczych,
  - d) sposób dotarcia do miejsca wykonywania działań,
  - e) sposób zabezpieczenia miejsca prowadzenia działań ratowniczych,
  - f) sposób likwidacji lub ograniczenia zagrożenia.
3. Dowodzący SGRW przekazuje Kierującemu Działaniem Ratowniczym (KDR) lub właściwemu stanowisku kierowania informacje o wynikach rozpoznania oraz przyjętym zamiarze taktycznym.
4. Po dotarciu do miejsca wykonywania działań zadaniem grupy jest przede wszystkim:
  - a) rozpoznanie zagrożeń,
  - b) jak najszybsze dotarcie do osób potrzebujących pomocy i wykonanie medycznych działań ratowniczych,
  - c) lokalizacja, likwidacja lub ograniczenie innych zagrożeń.
5. Dowodzący SGRW przydziela zadania poszczególnym ratownikom, nadzoruje ich wykonywanie, prowadzi łączność w relacji:
  - a) dowódca – ratownicy,
  - b) dowódca – KDR lub stanowisko kierowania komendanta powiatowego/ miejskiego PSP,

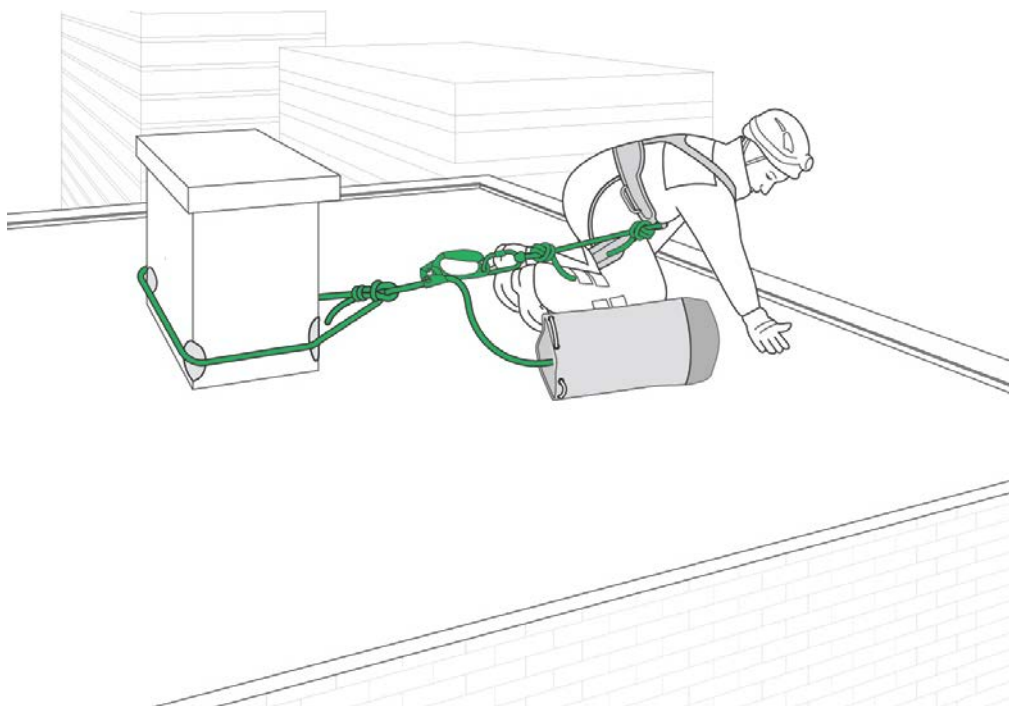
6. Dowodzący SGRW odpowiada za bezpieczeństwo podległych ratowników i skuteczność działań specjalistycznych.
7. Dowodzący SGRW powinien dążyć do sytuacji, w której jest w stanie obserwować ze swojego stanowiska wszystkie etapy prowadzonych działań.
8. Dowodzący SGRW decyduje o rodzaju wykorzystywanych technik, sposobie i zakresie prowadzonych działań.
9. Dowodzący działaniami ratowniczymi SGRW sporządza „Informację o działaniach ratowniczych prowadzonych przez specjalistyczną grupę ratownictwa wysokościowego”, o której mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 14 ust. 2 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991r o ochronie przeciwpożarowej i przekazuje ją KDR-owi.

3. ZASADY BEZPIECZEŃSTWA

Rysunki obrazują ogólnie zasady bezpieczeństwa i techniki opisane w treści postępując się przykładowymi układami. Rysunki te nie są instrukcją budowania przedstawionych układów, a jedynie ich ideowym schematem i mogą być modyfikowane zgodnie z obowiązującą wiedzą. Szczegółowe informacje i umiejętności na temat budowy i zastosowania układów można uzyskać kończąc odpowiednie szkolenia.

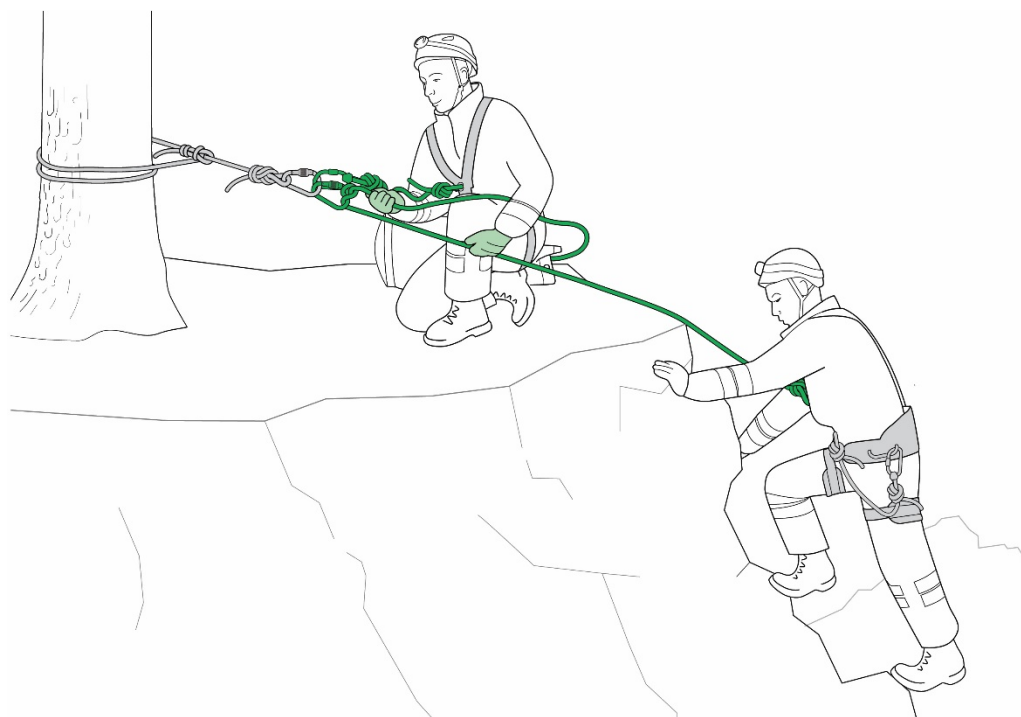
3.1. DZIAŁANIA TECHNIKAMI LINOWYMI

1. Ratownik przystępuje do działań w niezbędnym do realizacji zadań ratowniczych wyposażeniu indywidualnym.
2. Działania na wysokości powinny być tak prowadzone, aby:
  - a) nie dopuścić do zaistnienia spadania,
  - b) jeśli wystąpi spадanie, zatrzymać je, maksymalnie ograniczając wartość siły uderzenia działającej na ciało osoby i nie dopuszczając do kolizji z przeszkodami.
3. Niedopuszczenie do zaistnienia spadania realizujemy poprzez zastosowanie:
  - a) systemów asekuracyjnych ograniczających poruszanie się – sprzęt i liny na tyle krótkie, aby uniemożliwić wystąpienie upadku,

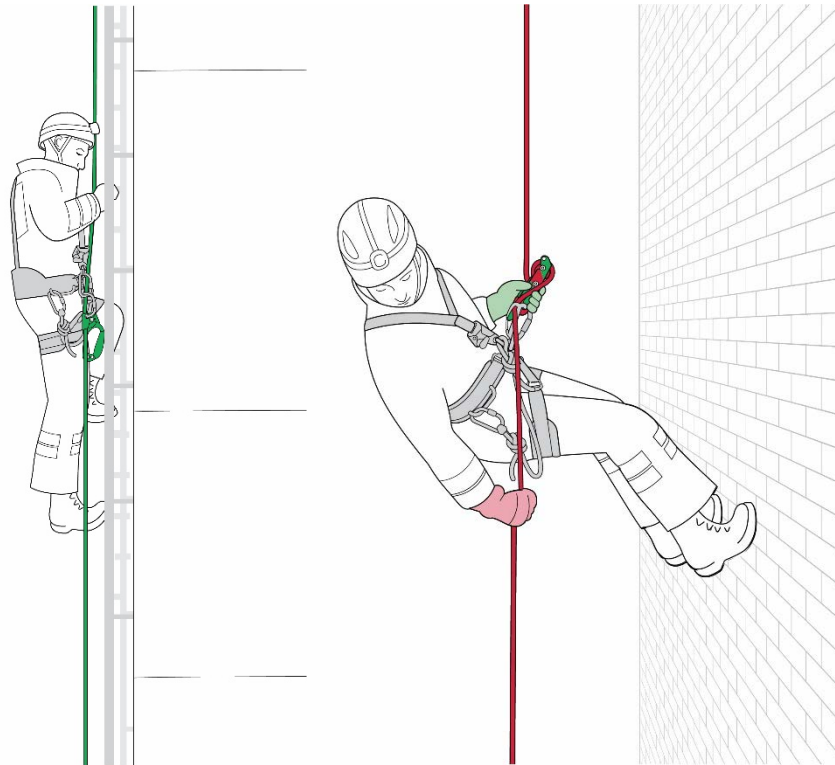
Rycina 6 – Ograniczenie pola pracy.

b) asekuracji górnej, która polega na asekowaniu osób liną prowadzoną z góry,

Rycina 7 – Asekuracja górna.

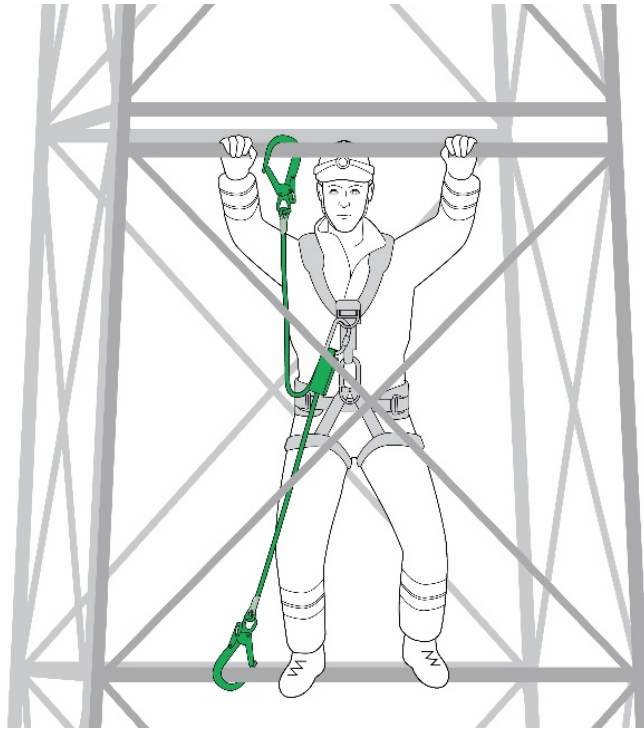
c) autoasekuracji, polegającej na samodzielnym zabezpieczeniu się poprzez zastosowanie odpowiedniego sprzętu i technik.

Rycina 8 – po lewej: autoasekurowanie się podczas wychodzenia po drabinie;
- po prawej autoasekurowanie się podczas zjazdu w przyrządzie zjazdowym z autoblokadą.

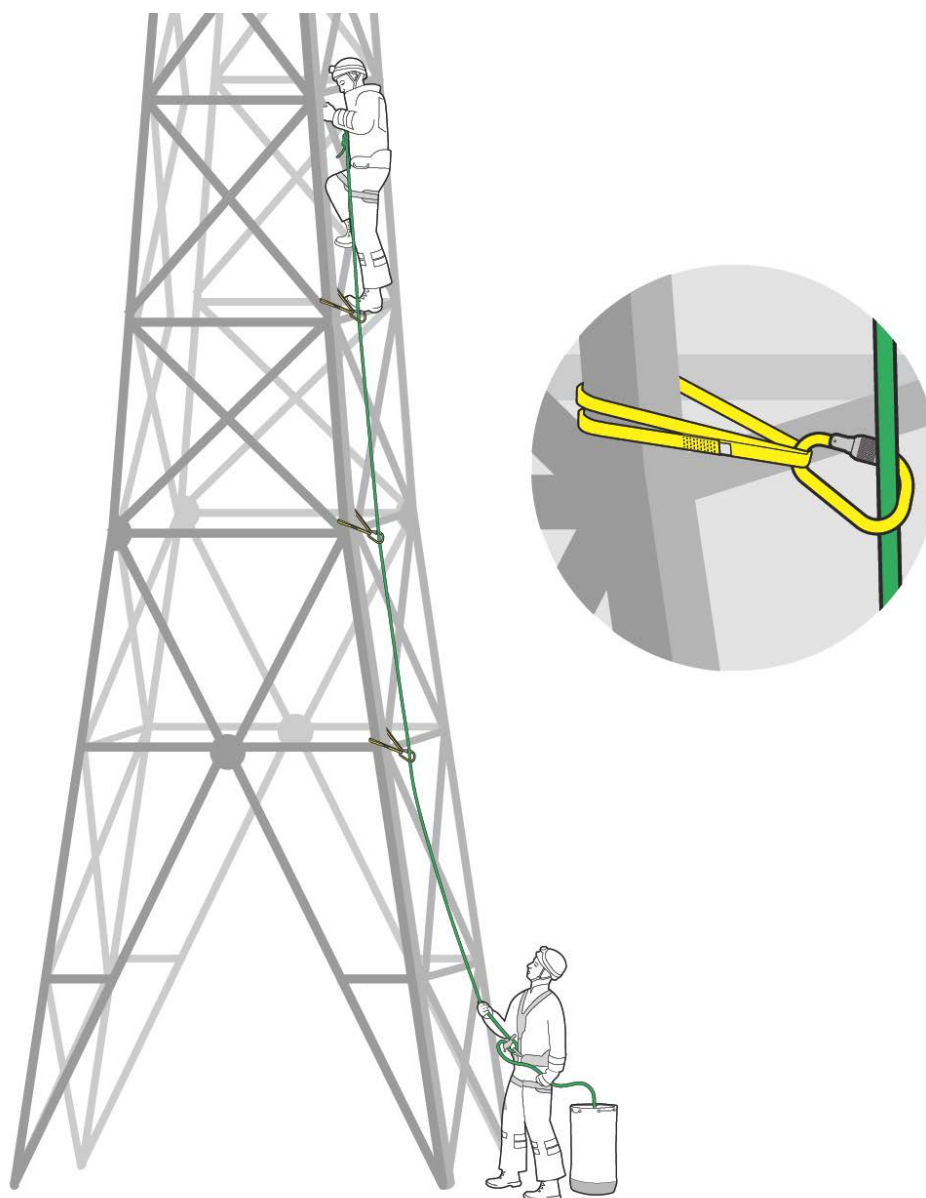
Asekuracja górna lub autoasekuracja powinny być prowadzone tak, aby natychmiast przejąć obciążenie podczas sytuacji awaryjnej. Pod pojęciem natychmiastowego przejęcia obciążenia podczas sytuacji awaryjnej rozumiemy nie większe, niż 0,5 m „obsunięcia” się osoby.

4. Zatrzymanie potencjalnego spadania realizujemy poprzez zastosowanie:
  - a) amortyzatora (absorbera energii),

Rycina 9 – Wspinaczka po konstrukcji z lonżami z absorberem energii.

- b) b) asekuracji dolnej (lina prowadzona jest do wspinającego z dołu z zastosowaniem punktów przelotowych liny),

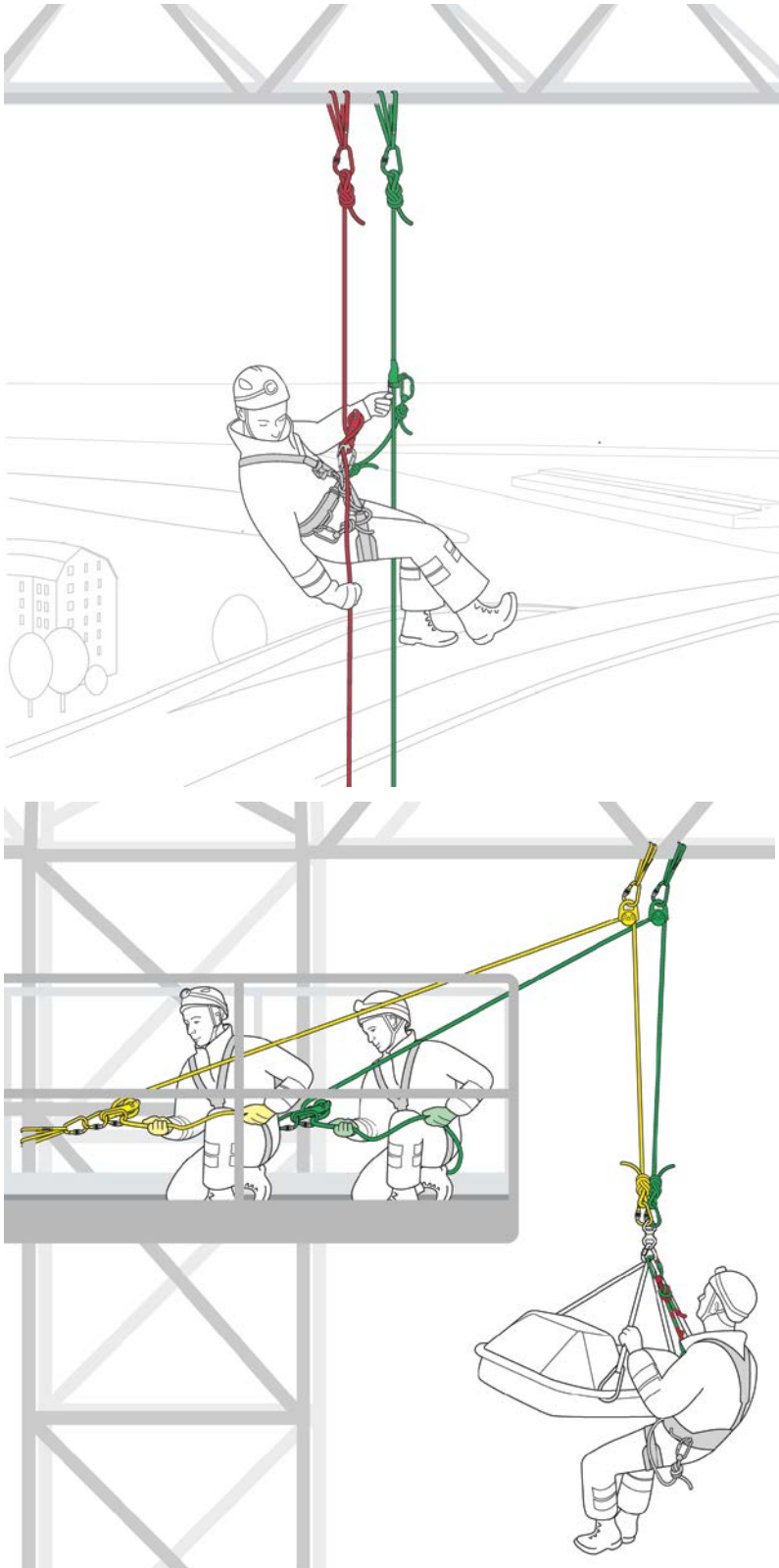

Rycina 10 – Wspinaczka po konstrukcji techniką dolnej asekuracji.

c) urządzeń samohamownych.

5. Działania na wysokości, w których czynnie wykorzystujemy linę (np. zjazd, wychodzenie po linie, opuszczanie, wyciąganie) powinny być asekurowane drugą liną z wykorzystaniem odpowiednich technik i sprzętu – tzw. technika dwóch lin.

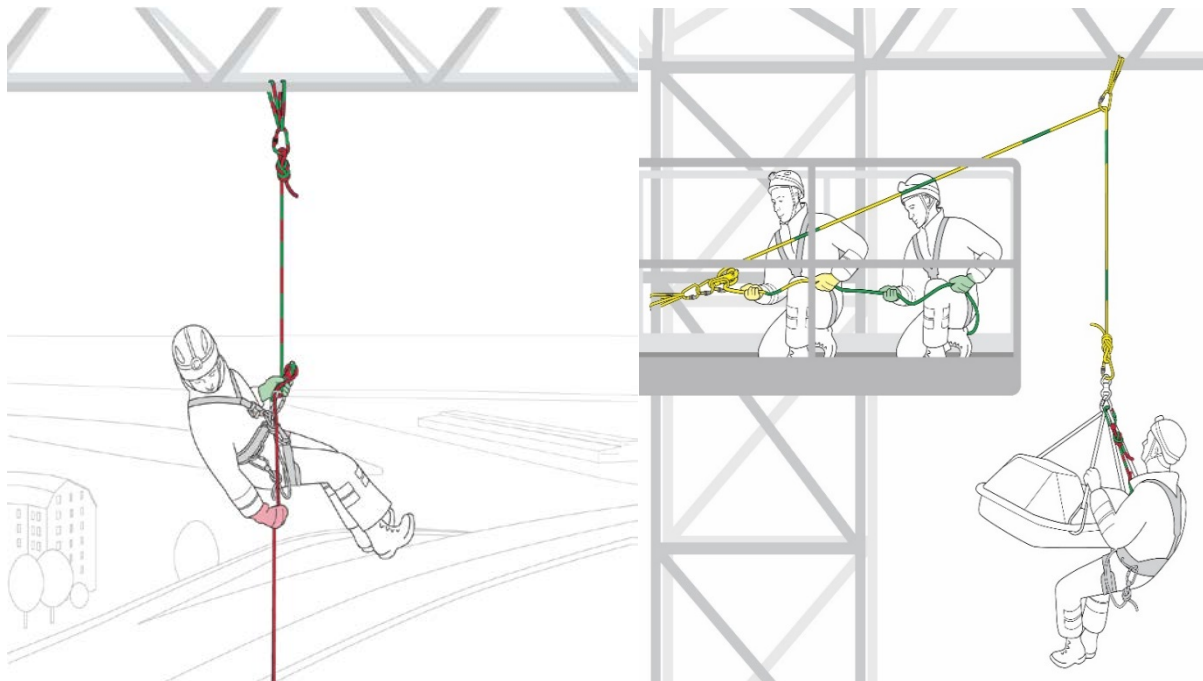
Technika dwóch lin polega na użyciu jednej liny do poruszania się (lina poręczowa), opuszczania lub wyciągania (lina trakcyjna), a drugiej liny do asekuracji (lina asekuracyjna).

Rycina 11 - górna : zjazd w technice dwóch lin, przyrząd zjazdowy bez autoblokady, a przyrząd asekuracyjny samohamowny;
 - dolna: opuszczanie w technice dwóch lin.

6. W technice dwóch lin, funkcje lin mogą być stosowane zamiennie.

7. W technice dwóch lin, dopuszczalne jest wykorzystanie liny asekuracyjnej czynnie w celu przejścia części ciężaru.
8. Technika jednej liny polega na prowadzeniu operacji ratowniczych lub asekurowaniu się i poruszaniu ratowników z wykorzystaniem tylko jednej liny.

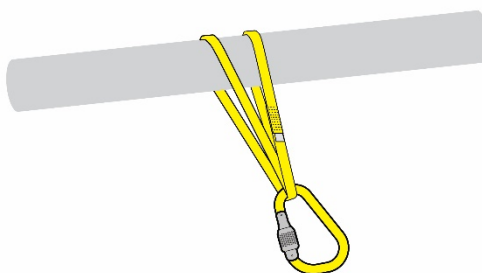
Rycina 12 - po lewej: zjazd w przyrządzie z autoblokadą w technice jednej liny;
- po prawej opuszczanie w technice jednej liny.

9. Podczas czynnego wykorzystania liny dopuszcza się stosowanie techniki jednej liny, jeżeli:
  - a) wyeliminowane są czynniki mogące spowodować uszkodzenie liny (mechaniczne, termiczne, chemiczne),
  - b) nie istnieje możliwość przecięcia układu, w tym stanowiska.
10. Techniki zabezpieczenia liny przed uszkodzeniem polegają na odpowiednim jej prowadzeniu oraz stosowaniu osłon. Zastosowanie osłon, podkładek, rolek krawędziowych nie jest zawsze jednoznaczne z całkowitym wyeliminowaniem czynników mogących spowodować uszkodzenie liny.

STANOWISKA

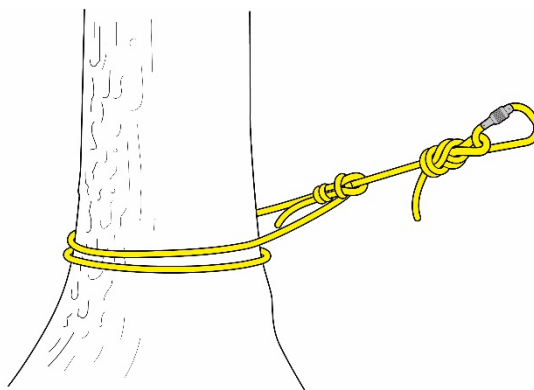
1. Bazą do działań ratownictwa wysokościowego jest stanowisko.
2. W oparciu o stanowiska tworzy się przede wszystkim układy do asekuracji, poruszania się, opuszczania lub wyciągania.
3. Wytrzymałość stanowiska powinna być znacząco większa od sił jakie możemy wygenerować podczas prowadzenia działania. Najlepiej, aby szacunkowo odpowiadało co najmniej wytrzymałości innych elementów układu asekuracyjnego lub ratowniczego – np. liny na węźle.
4. Stanowisko tworzy się na bazie elementu lub obiektu - tzw. punktu mocowania:

- a) sztucznego (np.: konstrukcje budowlane, maszyny),
  - b) naturalnego (np.: drzewo, formacja skalna),
  - c) specjalnego (np.: trójnóg, belka stanowiskowa).
5. Stanowisko na punkcie mocowania tworzy się poprzez:
- a) wpięcie karabinka (np. trójnóg, belka stanowiskowa),
  - b) zastosowanie pętli z taśmy szytej,

Rycina 13 – Stanowisko na elemencie zbudowane z taśmy szytej.

- c) dowiązanie liny lub utworzenie z niej pętli,

Rycina 14 – Stanowisko na drzewie zbudowane poprzez odpowiednie zawiązanie liny.

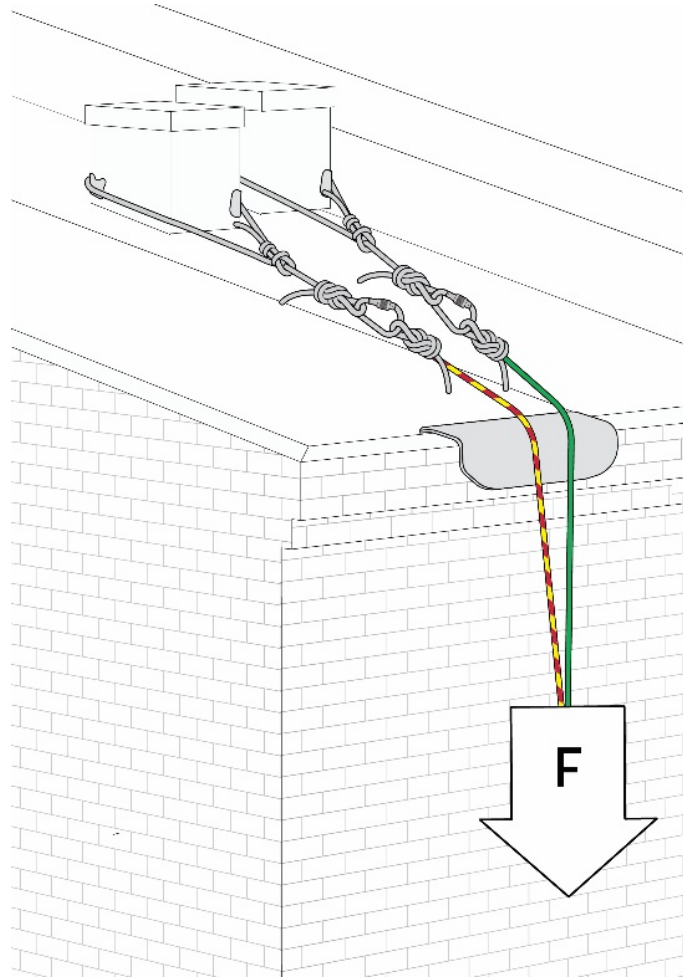
- d) specjalnych zaczepów taśmowych lub linkowych spełniających wymogi normy PN-EN 795 B.
6. W przypadku, gdy na punkcie mocowania taśma lub lina może ulec uszkodzeniu to należy ją zabezpieczyć osłonami i/lub zdublować.
7. W przypadku gdy wytrzymałość punktu mocowania jest niewystarczająca to stanowisko należy zbudować w oparciu o większą ilość niezależnych punktów.

8. Liczba punktów, z których zbudowane jest stanowisko uzależniona jest od jakości tych punktów.
9. Zabrania się budowy stanowiska na pojedynczej kotwie rozporowej lub chemicznej.
10. Stanowisko z wielu punktów mocowania tworzymy poprzez odpowiednie ich połączenie taśmą lub liną.
11. W stanowisku kąt zawarty pomiędzy połączonymi skrajnymi punktami nie powinien być większy niż 90° .
12. Przy budowie stanowiska z wielu punktów mocowania należy dążyć do tego, aby jego obciążenie rozkładało się równomiernie na te punkty.
13. Stanowisko powinno posiadać punkt zbiorczy – karabinek, do którego mocujemy liny za pośrednictwem węzłów, karabinków i przyrządów oraz układy ratownicze: wyciągowe, do opuszczania, asekuracyjne i inne.
14. Punkt zbiorczy nie jest wymagany, jeżeli zastosowana technika ratownicza zapewnia prawidłową pracę stanowiska.
15. Technika poręczowania polega na odpowiednim poprowadzeniu liny w jednym lub w wielu odcinkach, poprzez pośrednie stanowiska i punkty mocowania (przepięcia), odciąg i inne. Lina może być prowadzona w pionie, poziomie (trawers) i ukośnie. Poruszając się po linie poręczowej, ratownicy wspinają się do niej karabinkami lub przyrządami.
16. W technice poręczowania dopuszcza się poruszanie się w oparciu o pojedynczy element/punkt (G), który nie spełnia wymagań stanowiska, w takim wypadku należy go zabezpieczyć drugim punktem (Z) tak, aby w razie zerwania punktu G nie doszło do uszkodzenia mechanicznego liny lub przecięcia punktu Z.
17. Przy budowie stanowiska należy zwrócić szczególną uwagę na prawidłowe funkcjonowanie użytego sprzętu.
18. Stosując technikę dwóch lin i wybierając jeden ze sposobów dopięcia lin, kierujemy się potrzebą zapewnienia właściwej pracy stanowisk, lin oraz układów.

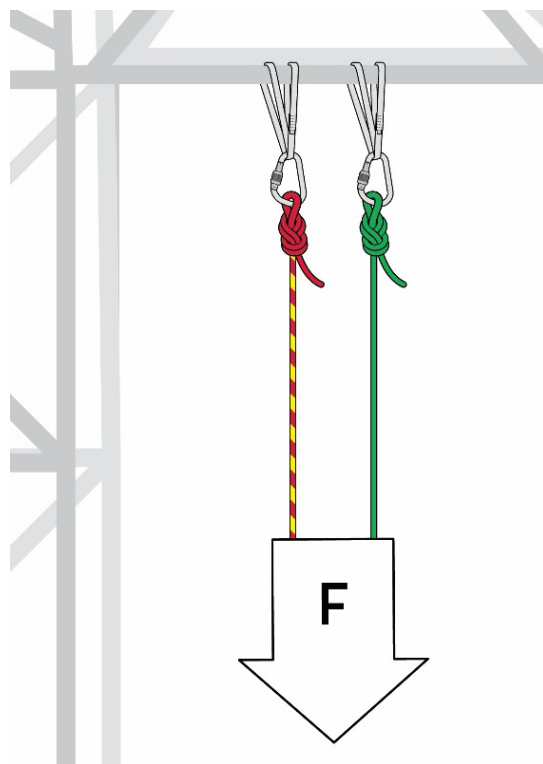
Liny dopina się do:

- a) dwóch stanowisk zbudowanych na różnych punktach mocowania,

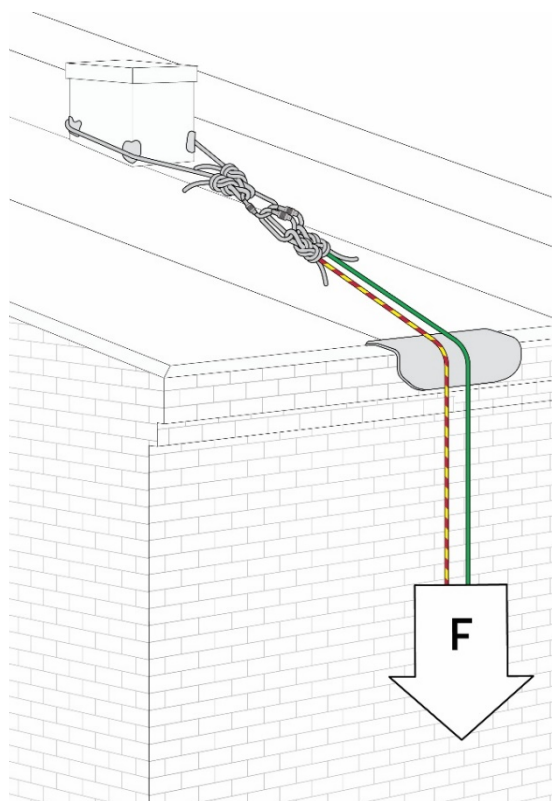
Rycina 15 – Sposób dopięcia w technice dwóch lin, gdzie każda lin ma swoje odrębne stanowisko zbudowanych na różnych elementach.

- b) dwóch stanowisk zbudowanych na tym samym punkcie mocowania (lub punktach – stanowisko z wielu punktów mocowania),

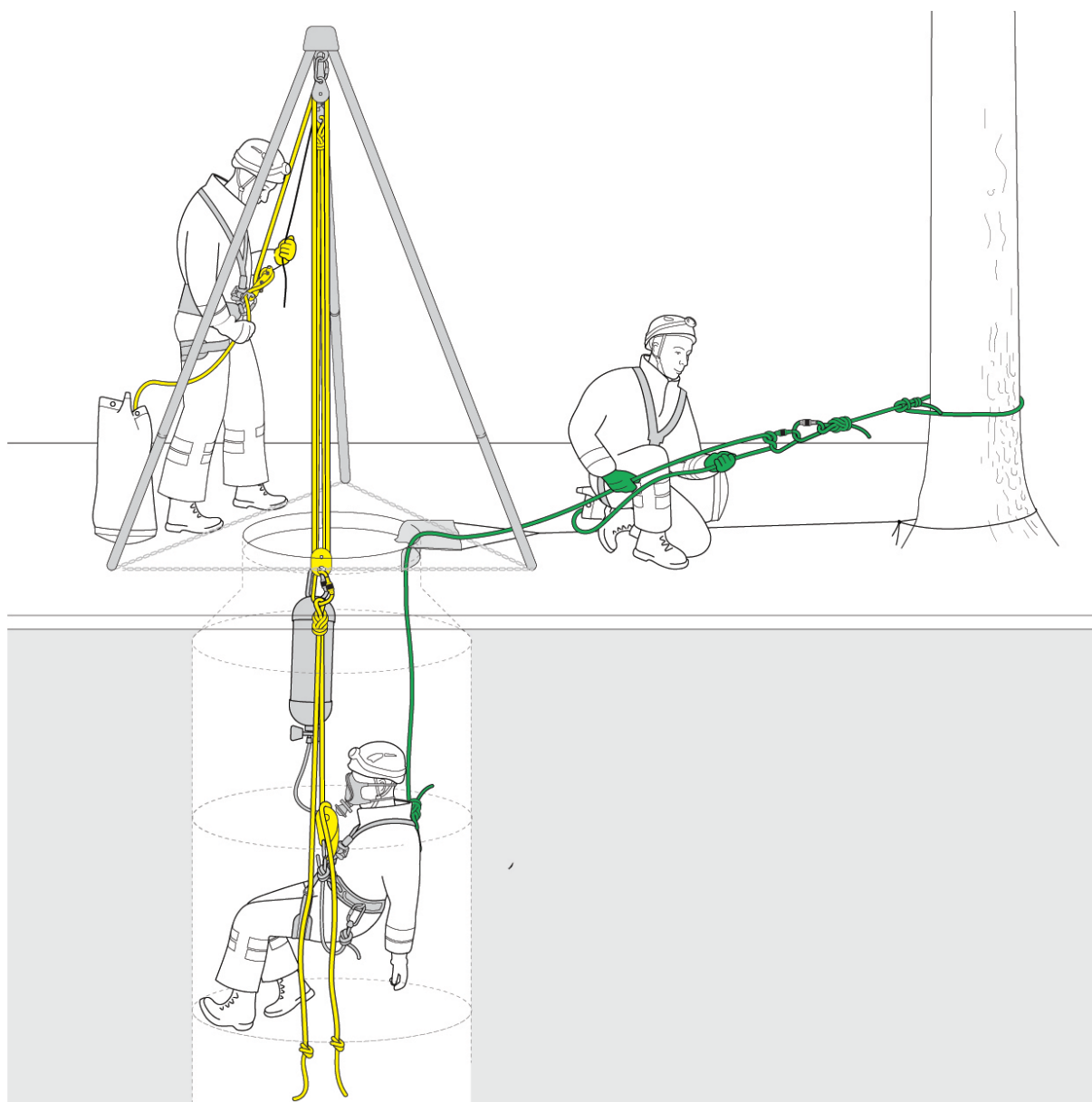
Rycina 16 – Sposób dopięcia w technice dwóch lin, gdzie każda lina ma swoje odrębne stanowisko zbudowane na tym samym elemencie.

c) jednego stanowiska.

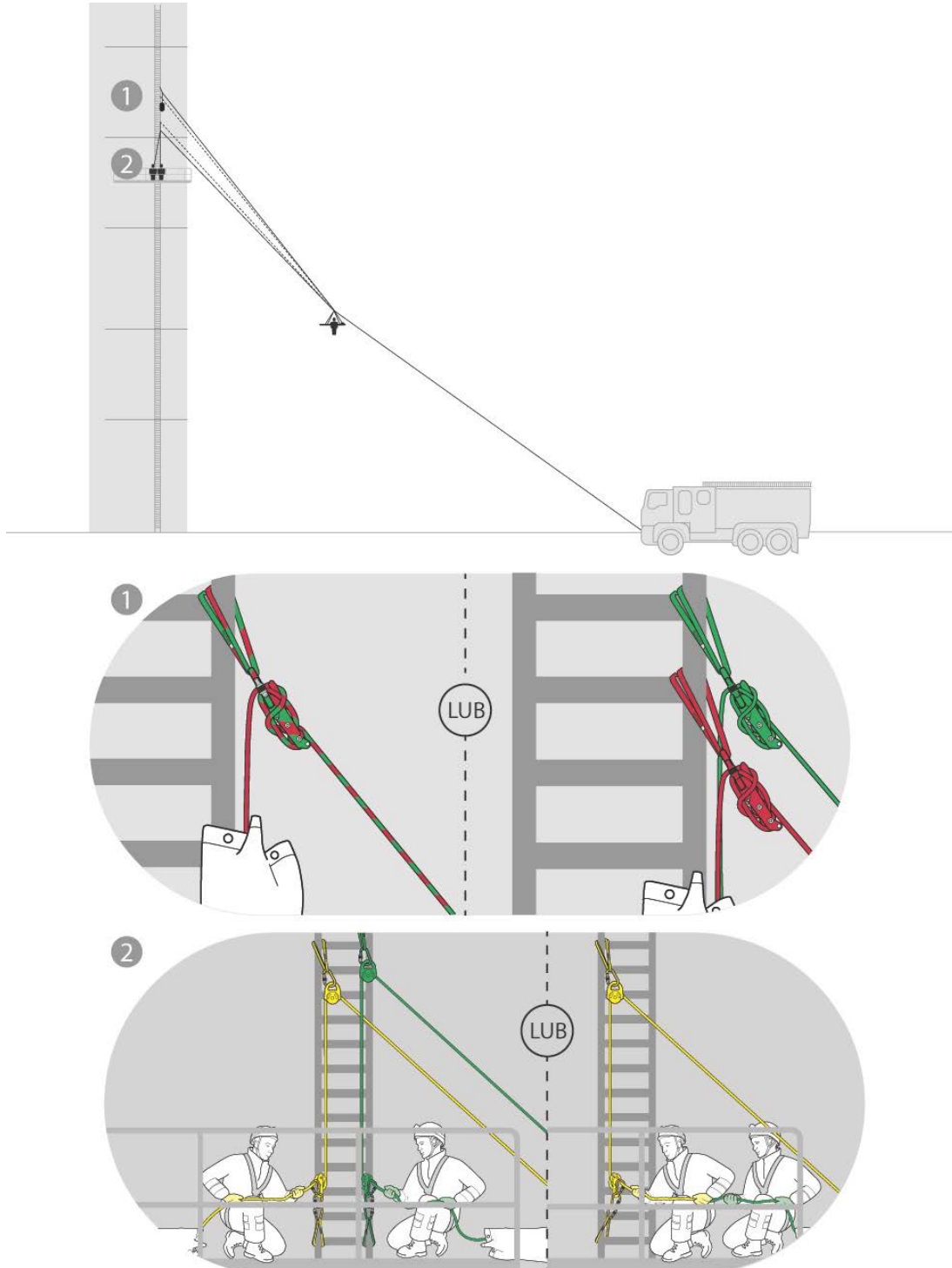
Rycina 17 – Sposób dopięcia w technice dwóch lin, gdzie liny dopięte są do wspólnego stanowiska.

19. Podczas używania trójnogu ratowniczego jako stanowiska, należy stosować technikę dwóch lin, przy czym druga lina musi być wpięta w stanowisko niezależne od trójnogu.

Rycina 18 – Opuszczanie ratownika do studni – technika dwóch lin. Ratownik opuszczany jest układem umożliwiającym natychmiastowe jego wyciągnięcie (lina trakcyjna - kolor żółty) oraz asekurowany z niezależnego od trójnogu stanowiska (lina asekuracyjna – kolor zielony).

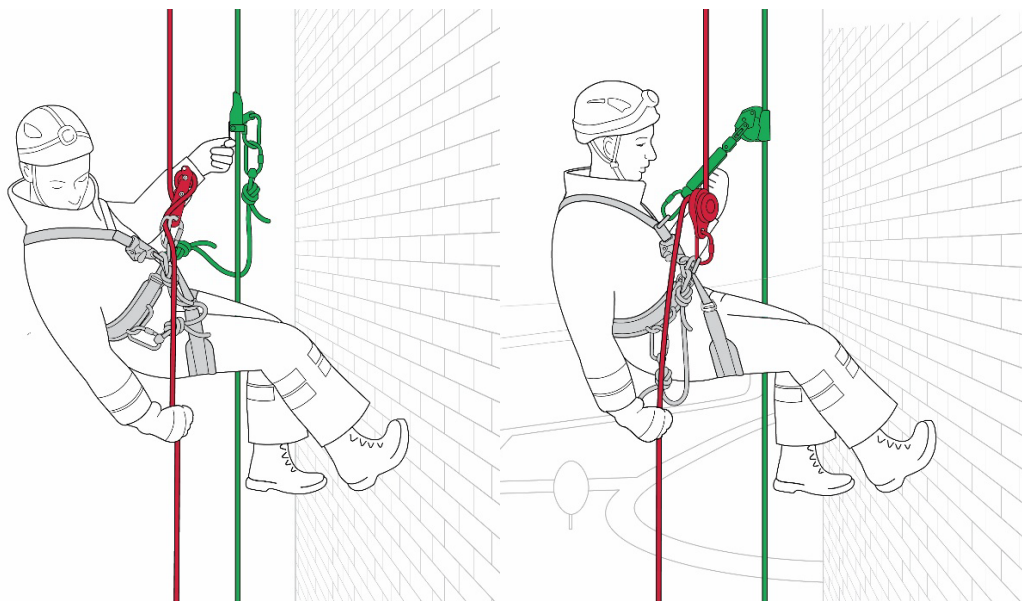
20. W układach złożonych np.: opuszczanie/wyciąganie po linie kierunkowej czy kolejce linowej, każdy z układów należy rozpatrywać odrębnie tzn. opuszczanie będzie odbywać się techniką jednej lub dwóch lin oraz lina kierunkowa będzie zbudowana z jednej lub dwóch lin.

Rycina 19 – Opuszczanie po linie kierunkowej z komina; ad1 – zamocowanie liny kierunkowej w technice jednej liny lub w technice dwóch lin; ad2 – opuszczanie realizowane w technice dwóch lin lub w technice jednej liny.

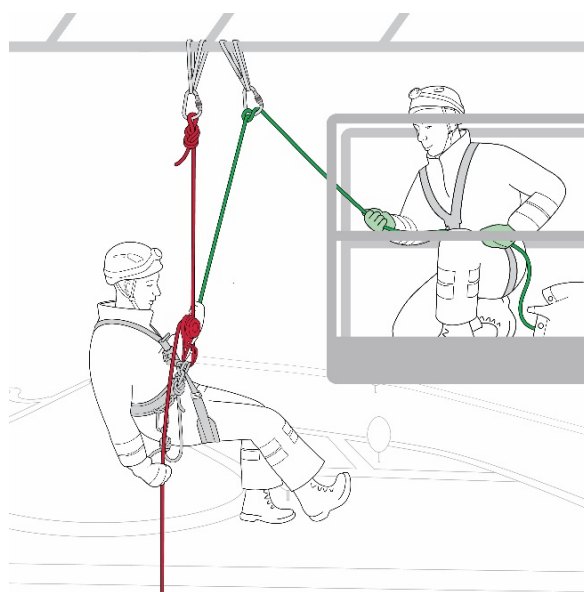
TECHNIKI PORUSZANIA

1. Zejście i wejście z autoasekuracją polega na wpięciu odpowiedniego przyrządu w linę podczas poruszania się po konstrukcji lub wspinaczki (lina może być wykorzystywana biernie lub czynnie).
2. Zjazd po linie odbywa się poprzez:
  - a) wpięciem się przyrządem zjazdowym w linę poręczową, a przyrządem autoasekuracyjnym w linę asekuracyjną (technika dwóch lin),

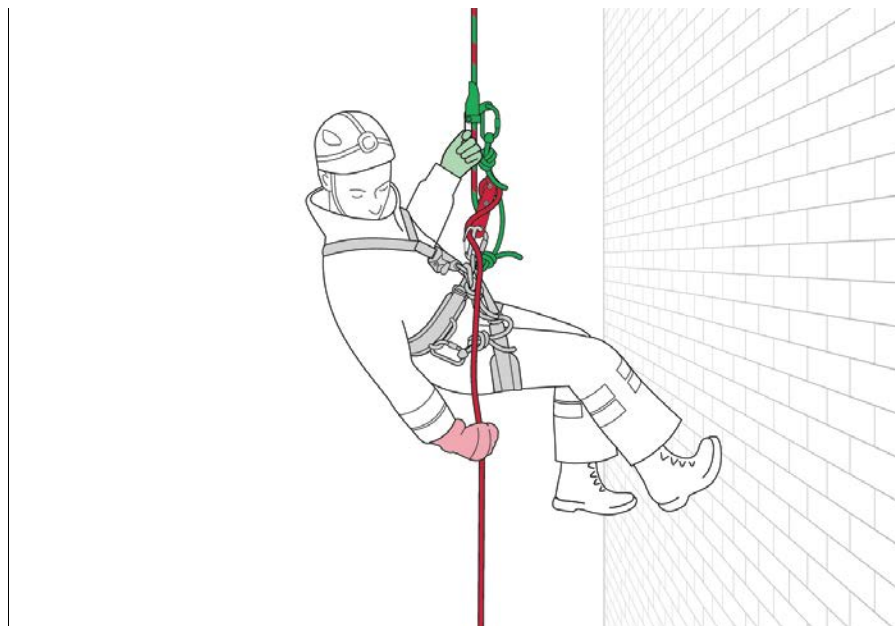
Rycina 20 – Samodzielny zjazd w technice dwóch lin – po lewej: użycie przyrządu zjazdowego bez autoblokady (lina poręczowa) oraz przyrządu autoasekuracyjnego (lina asekuracyjna); po prawej: użycie przyrządu zjazdowego z autoblokadą (lina poręczowa) oraz samoprzesuwającego przyrządu autoasekuracyjnego (lina asekuracyjna).

- b) wpięcie się przyrządem zjazdowym w linę poręczową i dopięcie do liny asekuracyjnej wydawanej z góry (technika dwóch lin),

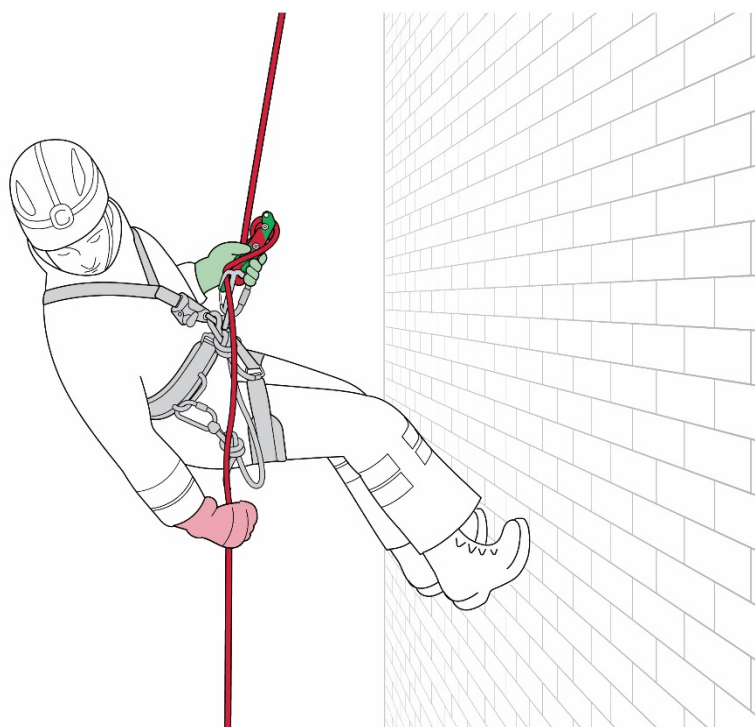
Rycina 21 – Zjazd w technice dwóch lin – użycie przyrządu zjazdowego (lina poręczowa) oraz asekuracja górna obsługiwana przez drugiego ratownika (lina asekuracyjna).

- c) wpięcie się przyrządem zjazdowym bez automatycznej blokady i przyrządem autoasekurującym w linę poręczową (technika jednej liny),

Rycina 22 – Zjazd w technice jednej liny – użycie przyrządu zjazdowego bez autoblokady oraz przyrządu autoasekurującego na tej samej linie (lina poręczowa).

- d) wpięcie się przyrządem zjazdowym z automatyczną blokadą (autoasekuracją) w linę (technika jednej liny),

Rycina 23 – Zjazd w technice jednej liny – użycie przyrządu zjazdowego z autoblokadą (lina poręczowa).

W ww. technikach zamiast przyrządów mogą być używane odpowiednie węzły.

3. Dopuszcza się zjazd po linie:
  - a) z wykorzystaniem tylko przyrządu zjazdowego bez autoasekuracji, jeżeli zaistniały warunki i użycie autoasekuracji mogłoby powodować poważne utrudnienia w działaniach lub uniemożliwić ich przeprowadzenie,
  - b) bez przyrządu zjazdowego i autoasekuracji:
    - techniką „klucza zjazdowego”,
    - w technikach awaryjnych.
4. Opuszczanie odbywa się za pomocą:
  - a) przyrządu zjazdowego bez automatycznej blokady przez dwóch ratowników w technice jednej i dwóch lin (w technice jednej liny drugi ratownik asekuje podawanie liny wchodzącej do przyrządu),
(przedstawia rycina nr 11 i 12)
  - b) przyrządu zjazdowego z automatyczną blokadą, dopuszcza się obsługę przez jednego ratownika,
  - c) innych urządzeń, przyrządów do tego przeznaczonych i/lub węzłów.
5. Dotarcie ratownika w dół do miejsca ze środowiskiem niebezpiecznym (np. studnia, silos), należy realizować poprzez opuszczenie układem umożliwiającym natychmiastowe jego wyciągnięcie.
(przedstawia rycina nr 18)
6. Wejście z asekuracją dolną – polega na asekurowaniu ratownika wspinającego się (prowadzącego) liną dynamiczną prowadzoną przez niego od dołu przez ratownika asekurującego. Asekuracja dolna prowadzona jest techniką wspinaczkową z dostosowaniem jej elementów do warunków, w jakich prowadzona jest wspinaczka (skalna lub po konstrukcji). Dopuszcza się użycie liny typ A przy zachowaniu współczynnika odpadnięcia nie większego niż 0,3.
(przedstawia rycina nr 10)
7. Wychodzenie po linie odbywa się poprzez:
  - a) wpięcie co najmniej dwóch przyrządów zaciskowych w linę poręczową (technika jednej liny),
  - b) wpięcie co najmniej dwóch przyrządów zaciskowych w linę poręczową i przyrządu autoasekuracyjnego w linę asekuracyjną (technika dwóch lin),
  - c) wpięcie co najmniej dwóch przyrządów zaciskowych w linę poręczową i dopięcie liny asekuracyjnej wybieranej z góry (technika dwóch lin),

Dopuszcza się stosowanie do wychodzenia po linie, zamiast przyrządów zaciskowych odpowiednich węzłów i/lub innych przyrządów.
8. Wyciąganie odbywa się z wykorzystaniem:
  - a) układów wyciągowych,
  - b) balansu,

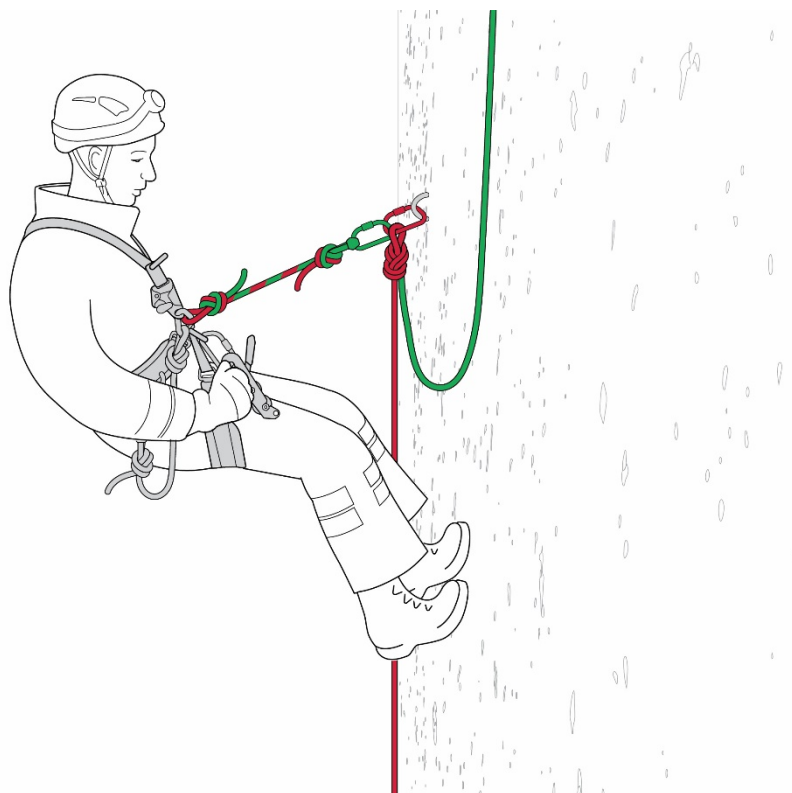

- c) urządzeń przeznaczonych do wyciągania osób.
9. Poruszanie się na odcinkach poziomych polega na autoasekuracji ratownika poprzez wpięcie się do liny poręczowej co najmniej jednym punktem.

Rycina 24 – autoasekuracja podczas pokonywania trawersu.

10. Pokonywanie podczas zjazdu i wychodzenia po linie, pośrednich punktów przepięć, wymaga dopięcia się do pokonywanego punktu pośredniego.

Rycina 25 – Autoasekuracja podczas przebiecia przez punkt.

11. Przy budowie stanowisk i układów ratowniczych należy przewidzieć potrzebę zmiany kierunku ewakuacji i transportu oraz zapewnić wymiennosc funkcji stanowisk i układów ratowniczych, (jeżeli umożliwiają to warunki, w których są prowadzone działania).
12. W trakcie prowadzonych działań i ćwiczeń ratownictwa wysokościowego można wykorzystywać inne rozwiązania stosowane w technikach jaskiniowych, wspinaczkowych, dostępu linowego, arborystycznych i innych.
13. Dopuszcza się stosowanie innego sprzętu takiego jak: drabiny balkonowe, drabiny hakowe, drzewołazy i inne.

3.2. DZIAŁANIA Z WYKORZYSTANIEM ŚMIGŁOWCA

1. Poruszanie się na lądowisku przy śmigłowcu warunkują strefy bezpieczeństwa.
2. Miejsce lądowania śmigłowca powinno być wyznaczone i zabezpieczone zgodnie z obowiązującymi zasadami. Należy pamiętać o uwzględnieniu kierunku wiatru.
3. Zabrania się zbliżania do śmigłowca w czasie włączania i wyłączenia silników śmigłowca.
4. Przedmioty wnoszone do śmigłowca powinny być zabezpieczone przed poderwaniem i w czasie przenoszenia być trzymane blisko ziemi.
5. Zabrania się podchodzenia do śmigłowca od strony wznoszącego się zbocza w czasie pracy wirnika.

6. Czynności ratownicze wykonywane z pokładu śmigłowca muszą być uzgadniane z dowódcą statku powietrznego.
7. Zachowanie się ratowników i innych osób przebywających na pokładzie śmigłowca, oraz transport sprzętu, zwierząt i innych materiałów regulują instrukcje użytkowania statków powietrznych w locie.
8. Podstawową techniką ratowniczą jest zastosowanie wciągarki.
9. Wykorzystując techniki linowe, przede wszystkim stosujemy technikę jednej liny.
10. Sposoby opuszczenia pokładu śmigłowca:
  - a) wyjście,
  - b) wyskok,
  - c) wciągarka,
  - d) opuszczenie na linie,
  - e) zjazd na linie.
11. Techniki ewakuacji poszkodowanego:
  - a) wciągarka,
  - b) długa lina,
  - c) balans,
  - d) wejście lub wniesienie,
  - e) podebranie w zjeździe.
12. Techniki wejścia na pokład:
  - a) wejście w przyziemieniu,
  - b) wejście w zawisie,
  - c) wciągarka,
  - d) wejście na przyrządach.

4. ŁĄCZNOŚĆ W TRAKCIE DZIAŁAŃ

1. Podczas działań ratowniczych, szkolenia i doskonalenia zawodowego musi być zapewniona łączność radiowa, głosowa, gestowa lub przewodowa.
2. Łączność radiową należy organizować zgodnie z obowiązującą instrukcją w sprawie organizacji łączności zatwierdzoną przez Komendanta Głównego PSP.

**Zestawienie i minimalny normatyw wyposażenia w sprzęt, pojazdy
i środki techniczne do ratownictwa wysokościowego w zakresie
specjalistycznym**

Minimalne wyposażenie indywidualne ratownika wysokościowego				Uwagi
Lp.	Nazwa sprzętu	Jednostka miary	Ilość	
1	2	3	4	5
1.	Kask	szt.	1	Spełniający wymogi normy PN-EN 12492:2002/A1:2005 lub PN-EN 397 (w tym wypadku powinien również spełniać dodatkowo wymagania normy PN-EN 12492 szczególnie w zakresie wytrzymałości na rozerwanie paska podbródkowego – 50dN). Zaleca się, aby kask miał możliwość dopięcia ochrony oczu i słuchu.
2.	Kombinezon podstawowy – bojowy	szt.	1	Wg. wymagań określonych dla kombinezonów SGRW.
3.	Kombinezon lekki lub ubranie dwuczęściowe	kpl.	1	
4.	Kombinezon wewnętrzny ocieplający	szt.	1	Zaleca się, aby był jednoczęściowy.
5.	Letnie ubranie dwuczęściowe do treningów kondycyjnych i górskich typu „softshell”	kpl.	1	
6.	Bielizna termoaktywna	kpl.	1	
7.	Buty taktyczne	para	1	
8.	Buty typu trekkingowego z membraną (do treningów kondycyjnych i górskich)	para	1	
9.	Kominiarka	szt.	1	Zapewniająca komfort termiczny w warunkach zimowych.
10.	Czapka zimowa pod kask	szt.	1	
11.	Rękawice do działań technikami linowymi	para	1	Rękawice pięciopalczaste, pełne z dodatkowymi wzmocnieniami w miejscach narażonych na kontakt z liną.
12.	Rękawice zimowe	para	1	Rękawice pięciopalczaste, pełne z dodatkowymi wzmocnieniami w miejscach narażonych na kontakt z liną.
13.	Uprząż pełna lub z opcją rozszerzenia do uprząży pełnej	szt.	1	Uprząż spełniająca wymogi normy PN-EN 813:2008 i PN-EN 358:1999. Przy opcji poszerzonej uprząży - zgodna z normą PN-EN 361:2002.
14.	Taśma lub pętla służąca do podtrzymania piersiowego przyrządu zaciskowego	szt.	1	Jeżeli ratownik posiada uprząż, o której mowa w pkt. 13 wówczas taśma lub pętla nie jest wymagana.

15.	Przyrząd zjazdowy z autoblokadą	szt.	1	Wymagania i zalecenia stawiane dla tego przyrządu zostały opisane pod tabelą.*
16.	Przyrządy zaciskowe do podchodzenia po linie	kpl.	1	Powinny spełniać normy EN 567:2013, EN 12841 B.
17.	Przyrząd autoasekuracyjny	szt.	1	Powinien spełniać normy EN-567 lub CE-EN 353-2, CE-EN 12841 typ A.
18.	Nóż specjalny lub sekator	szt.	1	Zapewniający możliwość obsługi jedną ręką.
19.	Lonża	kpl.	1	Powinna spełniać normę CE-EN 358 lub wykonana z liny pojedynczej spełniającej normę EN892.
20.	Pętla z taśmy szyta (150cm)	szt.	1	Powinna spełniać normę PN-EN 795 B i/lub PN-EN 354 i/lub PN-EN566.
21.	Karabinek z zabezpieczeniem	szt.	7	Powinien spełniać normę PN-EN 362 lub CE EN 12275 B.
22.	Karabinek bez zabezpieczenia (o pełnej wytrzymałości)	szt.	2	Powinien spełniać normę CE-EN 12275 B.
23.	Worek na sprzęt	szt.	1	Najprostszy konstrukcyjnie o pojemności ok. 40-60 litrów z szelkami. Wykonany z wodoodpornego i wytrzymałego materiału.
24.	Torba (plecak, wór) na wyposażenie osobiste	szt.	1	O pojemności ok. 100-120 litrów z wytrzymałego materiału.

Zestaw sprzętu indywidualnego powinien być uzupełniany dodatkowymi elementami odpowiadającymi specyfice działania danej SGRW.

Pozycje sprzętowe, o których mowa w pkt 13 i 17 należy uzupełnić w przypadku zużycia obecnie używanego.

Lp.	Wyposażenie SGRW w sprzęt, pojazdy i środki techniczne		Ilość dla gotowości operacyjnej poziomu:		Uwagi
	Nazwa sprzętu	Jednostka miary	A	B	
1	2	3	4	5	6
1.	Samochód ratownictwa wysokościowego	szt.	1	1	
2.	Lina statyczna/półstatyczna o długości 200m w worze	szt.	2	2	Lina spełniająca wymogi normy PN-EN 1891
3.	Lina statyczna/półstatyczna o długości 100m w worze	szt.	2	4	Lina spełniająca wymogi normy PN-EN 1891
4.	Lina statyczna/półstatyczna o długości 50m w worze	szt.	2	4	Lina spełniająca wymogi normy PN-EN 1891
5.	Lina statyczna/półstatyczna o długości 5 - 10m	szt.	4	8	Lina spełniająca wymogi normy PN-EN 1891
6.	Lina statyczna kevlarowa o długości 50m w worze	szt.	2	2	Lina spełniająca wymogi normy PN-EN 1891
7.	Lina statyczna kevlarowa o długości 100m w worze	szt.	-	2	Lina spełniająca wymogi normy PN-EN 1891
8.	Lina dynamiczna 50m w worze	szt.	1	2	Lina spełniająca wymogi normy PN-EN 892:2004
9.	Zabezpieczenie krawędzi	szt.	2	2	Zabezpieczenie podkładane pod linę pracującą na krawędzi z mocowaniem (np. rura karbowana, mata, podkłady).
10.	Ośłona ochronna na linę	szt.	8	14	Wykonana z odpornego na uszkodzenia mechaniczne materiału.

11.	Pętla szyta z taśmy o dł. ok. 60cm	szt.	8	15	Powinna spełniać normę PN-EN 795 B lub PN-EN 354
12.	Pętla szyta z taśmy o dł. ok. 150cm	szt.	8	15	Powinna spełniać normę PN-EN 795 B lub PN-EN 354. Dotychczas stosowane pętle o długości 80 i 120 cm, mogą być wykorzystywane do końca okresu ich użytkowania.
13.	Pętla stalowa	szt.	4	4	Powinna spełniać normę PN-EN 795 B lub PN-EN 354
14.	Karabinek z zabezpieczeniem (poza zestawami ratowniczymi)	szt.	20	40	Spełniający wymogi normy PN-EN 362
15.	Element łączący obrotowy	szt.	1	2	Spełniający wymogi normy EN 15151-2:10
16.	Przyrząd zaciskowy	szt.	4	8	Spełniający wymogi normy EN 567:2013, EN 12841 B
17.	Przyrząd do opuszczania/zjazdu	szt.	2	6	powinien spełniać wymogi normy PN-EN 341, EN 12841 C
18.	Bloczek ratowniczy	szt.	6	12	Przeznaczony do złożonych systemów i wyciągania dużych ciężarów o sprawności powyżej 90%, spełniający wymogi normy PE-EN 12278
19.	Bloczek z blokadą	szt.	2	2	Spełniający normy PN-EN 12278, PN-EN 567 – o jak najwyższej sprawności
20.	Bloczek ratowniczy podwójny	szt.	2	4	Bloczek współośiowy z okładzinami przylegającymi w miejscu wpięcia karabinka dedykowany do celów ratowniczych oraz transportu dużych ciężarów o sprawności powyżej 90% spełniający wymogi normy PE-EN 12278
21.	Rolka krawędziowa	szt.	2	4	
22.	Płytki stanowiskowa	szt.	2	2	
23.	Uprząż/trójkąt ewakuacyjny	szt.	2	4	Spełniające wymogi normy PN-EN-1497, PN-EN 1498
24.	Przyrząd asekuracyjny	szt.	2	2	
25.	Lonża regulowana	szt.	3	6	Lonża o minimalnej długości całkowitej 3 m, spełniająca wymogi norm PN-EN 358, PN-EN 354 (zaleca się aby przyrząd zapewniał możliwość płynnej regulacji pod obciążeniem PN-EN 12841 typ C)
26.	Lonża regulowana dedykowana do drzew	szt.	1	1	Lonża o długości całkowitej ok. 2-4 m, spełniająca wymogi normy PN-EN 358 z linką stalową
27.	Lonża typu Y z amortyzatorem z karabinkami o dużym prześwicie	szt.	2	2	Karabinek o dużym prześwicie (>100 mm) ze stalowym zabezpieczeniem zamka, który można obciążać poprzecznie siłą większą niż 6 kN.
28.	Szelki bezpieczeństwa pełne	szt.	2	2	Szelki spełniające wymogi normy PN-EN 361, PN-EN 358, PN-EN 813

29.	Latarka czołowa dużej mocy do założenia/mocowania na kasku	szt.	6	12	Zalecane cechy latarki: - min. strumień światła: 300 lumenów, - min. ochrona przed wodą: IPX4, - możliwość obsługi w rękawicach.
30.	Radiotelefon nasobny z wyposażeniem dla ratownika	komplet	3	5	Zgodny ze stosowanymi w KM/KP PSP
31.	Worki na sprzęt	szt.	2	5	Najprostsze konstrukcyjnie o pojemności ok. 40-60 litrów. Szelki regulowane z wyściółką oraz dwa uchwyty transportowe. Wykonane z wodoodpornego i wytrzymałego materiału.
32.	Kask ochronny dla poszkodowanego	szt.	2	4	Spełniający wymogi normy PN-EN 12492:2002/A1:2005 lub PN-EN 397
33.	Rękawice gumowe ochronne	para	3	5	
34.	Drzewołazy	para	2	2	
35.	Wciągarka ratownicza ręczna do liny z tworzyw sztucznych	szt.	1	1	
36.	Trójnóg ratowniczy	szt.	1	1	Spełniający normy: EN 795/B:2012; TS 16415/B:2013, przewidziany do ewakuacji co najmniej dwóch osób. Zalecana maksymalna wysokość po sprawieniu min. 280 cm. Trójnóg nie może być trójnogiem towarowym, nie przewidzianym do transportu osób.
37.	Nosze	szt.	1	1	Nosze wannowe z zawieszami z podpórką pod nogi. Zalecane, aby były kompatybilne z deską ortopedyczną.
38.	Śpiwór do ochrony cieplnej poszkodowanego	szt.	1	1	
39.	Zestaw ogrzewaczy chemicznych	zestaw	1	1	Ogrzewacze chemiczne wielokrotnego użytku działające na zasadzie reakcji chemicznej, aktywne minimum 30 min.
40.	Oświetlenie przenośne – reflektor akumulatorowy	szt.	1	1	
41.	Piła spalinowa do drewna umożliwiająca pracę jedną ręką	szt.	1	1	
42.	Wiertarka udarowa akumulatorowa	szt.	1	1	
43.	Szlifierka kątowna akumulatorowa	szt.	1	1	Średnica tarczy min. 125 mm
44.	Piła szablasta akumulatorowa	szt.	1	1	
45.	Wkrętarka akumulatorowa	szt.	1	1	
Urządzenia wymienione w pkt.: 42-45 powinny być skonfigurowane jako zestaw z możliwością wymiennej pracy akumulatorów.					
46.	Zestaw ratownictwa medycznego R1 + defibrylator (AED)	zestaw	1	1	Zestaw określony w zasadach ratownictwa medycznego KSRG. Plecak z opcją odłączania i dołączania kolejnych części.
47.	Nosze do ewakuacji w ciasnych przestrzeniach	szt.	1	1	Nosze z możliwością ewakuacji poszkodowanego w różnych pozycjach z wewnętrzną zabezpieczającą uprzężą. Zawiesia z możliwością płynnej regulacji pozycji noszy.
48.	Kamizelka asekuracyjna z uprzężą i sygnalizatorem świetlnym o wyporności min.80N	kpl.	2	2	

49.	Rzutka ratownicza	szt.	2	2	
50.	Suchy skafander ratowniczy z kapturem i rękawicami	szt.	2	2	
51.	Łom uniwersalny ratowniczy	szt.	1	1	
52.	Zestaw do osadzania kotew	zestaw	1	1	W skład zestawu powinny wchodzić co najmniej: narzędzia i kotwy rozporowe umożliwiające osadzenie punktów w betonie i skale (bez wiertarki, która jest pod poz. 45).
53.	Aparat powietrzny nadciśnieniowy z butlą kompozytową i czujnikiem ruchu	kpl.	2	2	Zgodny ze stosowanymi w KM/KP PSP
54.	Detektor wielogazowy (wyposażony w sensory: tlen, LEL, siarkowodór, tlenek węgla)	szt.	1	1	
55.	Przenośny system nagłaśniający - tuba ręczna/megafon	szt.	1	1	
56.	Lornetka	szt.	1	1	
57.	Drabinka balkonowa	szt.	1	1	EN 1147
58.	Tyczka teleskopowa do podwieszania haka mocującego	szt.	1	1	
59.	Hak mocujący do tyczki	szt.	2	2	spełniający wymogi normy EN 795 klasa B
60.	Agregat prądowórczy przenośny do zasilania urządzeń elektrycznych z wyposażenia SRWys.	szt.		1	
61.	Wyciągarka samochodowa o sile ciągnięcia dostosowanej do masy samochodu	szt.	1	1	

*/

Lp.	Opis	Zalecenie	Wymóg
1.	Przyrząd bez funkcji antypanicznej	Tak	-
2.	Techniczna możliwość zjazdu / opuszczenia co najmniej dwóch osób w technikach stosowanych w ratownictwie wysokościowym	-	Tak
3.	Pełna blokada bez konieczności dodatkowego zabezpieczenia węzłem / zaplececiem	Tak	-
4.	Pełna blokada po puszczeniu rączki	Tak	-
5.	Możliwość „wyłączenia” automatycznej blokady	Tak	-
6.	Możliwość wpięcia liny bez wypinania karabinka z przyrządu	-	Tak
7.	Minimalny zakres średnic stosowanych lin	Możliwie jak największy zakres średnic lin	10,5 - 11 mm.
8.	Wymagane normy		EN 12841 typ C i/lub EN 341 i/lub EN 15151
9.	Możliwość użycia przyrządu w układach wyciągowych	-	Tak
10.	Możliwość użycia przyrządu do podchodzenia	-	Tak
11.	Możliwość łatwego wybrania liny z przyrządu np.: podczas pozycjonowania, wybierania luzu po pokonaniu przepinki itp.	Tak	-
12.	Możliwość realizowania asekuracji górnej	Tak	-
13.	Możliwość realizowania asekuracji dolnej	Tak	-
14.	Możliwość napinania lin w układach	-	Tak
15.	Możliwość szybkiego zjazdu (bez ryzyka niekontrolowanego zatrzymania)	Tak	-

Uwagi: dotyczące kolumny 4 i 5

1. Zestaw sprzętu powinien być uzupełniany dodatkowymi elementami odpowiadającymi specyfice działania danej SGRW.
2. Zaleca się, aby na wyposażeniu grupy była apteczka szturmowa, której wyposażenie może stanowić skład zestawu ratownictwa medycznego R1, o którym mowa w pkt. 46.

Lp.	Wyposażenie SGRW w sprzęt, pojazdy i środki techniczne zintegrowane funkcjonalnie na potrzeby ratownictwa z użyciem śmigłowca		Ilość dla gotowości operacyjnej poziomu S	Uwagi
	Nazwa sprzętu	Jednostka miary		
1	2	3	4	5
1.	Zestaw do znakowania terenu lądowiska (jeśli grupa prowadzi działania z wykorzystaniem śmigłowca)	zestaw	1	
2.	Pętla ratownicza	szt.	1	Zaleca się by była pływająca
3.	Sprzęt dedykowany do działań z użyciem śmigłowca z wykorzystaniem technik linowych	kpl.	1	W skład powinien wchodzić co najmniej: zestaw do oporęczowania dostępnych śmigłowców dla danej SGRW, lina do zjazdu o dł. 30m, lina do ewakuacji pod pokładem śmigłowca o długości 100 m, uprząże ewakuacyjne – 2 szt., pętla ratownicza – 1 szt., system łączności dla ratownika operatora na pokładzie i ratownika pod pokładem umożliwiające wzajemną łączność oraz z pilotem a także z jednostkami PSP, nóż lub sekator do cięcia lin z tworzyw sztucznych
4.	Nosze do ewakuacji z użyciem śmigłowca	szt.	1	
5	Gogle	szt.	5	

Uwagi: dotyczące kolumny 4

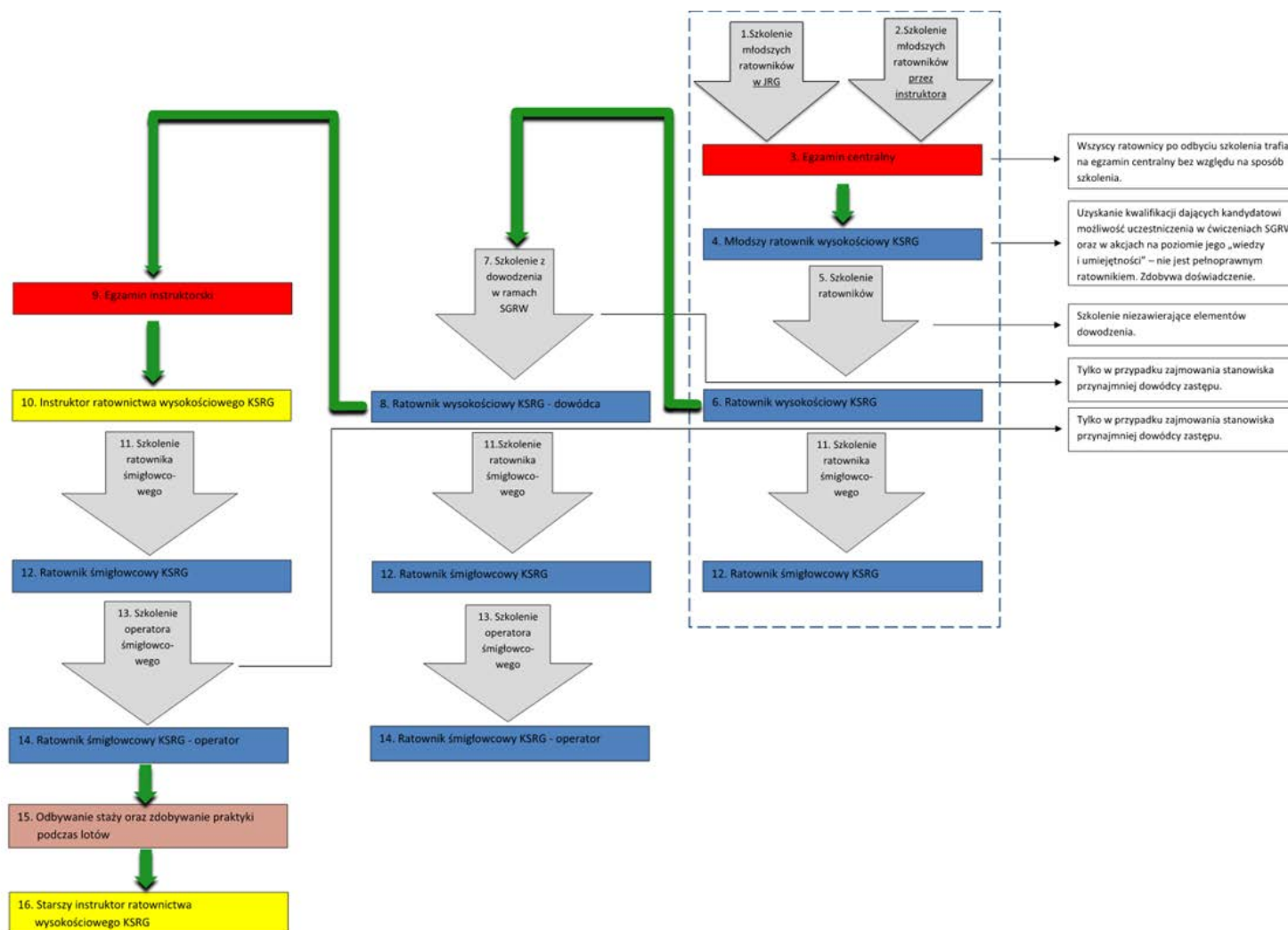
Jeżeli grupa posiada więcej niż jeden komplet przewidywany do ratownictwa z użyciem śmigłowca, to każdy z nich powinien być uzupełniany w: nosze ratownicze, apteczkę szturmową, 2 kamizelki asekuracyjne z uprzążą i sygnalizatorem świetlnym o wyporności min. 80 N, suchy skafander ratowniczy w komplecie z kapturem i rękawicami oraz 2 dodatkowe radiostacje nasobne.

Wzór planu rozwoju sieci jednostek przygotowanych do działań wysokościowych w zakresie specjalistycznym.

L.p.	Współrzędne geograficzne jednostki, na której utworzono grupę specjalistyczną			Województwo	Powiat/Miasto	Gmina	Nazwa jednostki tworzącej grupę specjalistyczną.	Rodzaj jednostki	Nazwa poddziału w strukturze odwodu operacyjnego np. "SGRW Warszawa 7"	Rodzaj ratownictwa specjalistycznego					Poziom gotowości operacyjnej				Planowany termin osiągnięcia deklarowanego poziomu gotowości (miesiąc i rok)	Dane funkcjonariusza prowadzącego sprawę specjalizacji w KW PSP/Szkołe PSP lub D-cy grupy					Uwagi
															DŁUGOŚĆ [E]		SZEROKOŚĆ [N]								
	hh°	mm'	ss,s"							hh°	mm'	ss,s"	A	B	AS	BS	A	B		AS	BS	Stopień	Imię	Nazwisko	

Schemat uzyskiwania tytułów w ratownictwie wysokościowym oraz zasady uzyskiwania tytułów instruktorskich w ratownictwie wysokościowym, a także organizacji szkoleń i doskonalenia zawodowego z zakresu ratownictwa wysokościowego realizowanego przez Państwową Straż Pożarną

Schemat uzyskiwania tytułów w ratownictwie wysokościowym

I. Zasady uzyskiwania tytułów instruktorskich

1. Warunkiem przystąpienia do egzaminu na tytuł instruktora ratownictwa wysokościowego KSRRG jest:
  - a. posiadanie, co najmniej tytułu ratownika wysokościowego KSRRG dowódcy oraz potwierdzonej przez właściwego kierownika jednostki organizacyjnej PSP w tym okresie działalności szkoleniowej lub działalności w ramach SGRW,
  - b. ukończenie kursu taternictwa jaskiniowego oraz kursu wspinaczki skalnej z własną protekcją lub równorzędnego, zgodnie z programami szkoleń Polskiego Związku Alpinizmu, przeprowadzonych przez inne podmioty,
  - c. posiadanie przygotowania pedagogicznego minimum w zakresie instruktora praktycznej nauki zawodu,
  - d. skierowanie na egzamin przez właściwego kierownika jednostki organizacyjnej PSP, w formie wniosku egzaminacyjnego składanego do dyrektora biura właściwego do spraw szkolenia pożarniczego Komendy Głównej PSP. Wzór wniosku stanowi Załącznik Nr 9.
2. Za przeprowadzenie egzaminu odpowiada komendant szkoły PSP wskazany przez Komendanta Głównego PSP, który ustala skład komisji egzaminacyjnej spośród instruktorów i/lub starszych instruktorów ratownictwa wysokościowego KSRRG.
3. Harmonogram, miejsce egzaminu oraz skład komisji ustala komendant szkoły PSP wskazany przez Komendanta Głównego PSP w uzgodnieniu z dyrektorem biura właściwego do spraw szkolenia pożarniczego Komendy Głównej PSP.
4. Komisja egzaminacyjna, na co najmniej 30 dni przed egzaminem, opracowuje zadania egzaminacyjne do testu wiedzy, tematy wykładów, zadania praktyczne oraz tematy instruktaży i przekazuje do zatwierdzenia komendantowi szkoły PSP wskazanego przez Komendanta Głównego PSP.
5. Egzamin składa się z następujących etapów:
  - a. etap pierwszy sprawdzający sprawność fizyczną i unifikujący:
    - test sprawności fizycznej,
    - wykład na wskazany przez komisję temat, udostępniony kandydatom co najmniej 14 dni przed egzaminem,
    - instruktaż na wskazany przez komisję temat, udostępniony kandydatom co najmniej 14 dni przed egzaminem,
  - b. etap drugi weryfikujący:
    - test wiedzy,
    - sprawdzian praktyczny z technik linowych,
    - wykład na wylosowany przez kandydata temat,
    - instruktaż na wylosowany przez kandydata temat.

6. Warunkiem zdania egzaminu na tytuł instruktora ratownictwa wysokościowego KSRRG jest:
- a. uzyskanie 100 % frekwencji w części unifikacyjnej,
  - b. zaliczenie testu sprawności fizycznej składającego się z biegowego testu Coopera (zalicza ocena co najmniej dobra) oraz podciągnięć na drążku ciągiem martwym (liczba podciągnięć na zaliczenie: 10 – do 30 lat, 9 – 31-35 lat, 8 – 36-40 lat i 7 – powyżej 40 lat),
  - c. zaliczenie testu wiedzy składającego się z 50 zadań zamkniętych wielokrotnego wyboru z jedną prawidłową odpowiedzią (3 dystraktory). Treść testowych zadań egzaminacyjnych musi być zgodna z celami szczegółowymi zawartymi w programach szkolenia z zakresu ratownictwa wysokościowego, z wyłączeniem części dotyczącej współdziałania ze śmigłowcem. Za każde prawidłowo rozwiązane zadanie w teście wiedzy przyznaje się 1 punkt. Za brak odpowiedzi bądź nieprawidłowo rozwiązane zadanie nie przyznaje się punktów. Wynik testu uznaje się za pozytywny, jeżeli zdający uzyska co najmniej 43 punkty,
  - d. uzyskanie zaliczenia z przeprowadzonego wykładu na wylosowany temat,
  - e. uzyskanie zaliczenia z przeprowadzonego instruktażu na wylosowany temat,
  - f. uzyskanie zaliczenia ze sprawdzianu praktycznego obejmującego:
    - wiązanie węzłów,
    - budowę stanowisk,
    - poręczowanie,
    - wspinaczkę z dolną asekuracją,
    - pokonanie toru linowego,
    - budowę i obsługę linowych układów ratowniczych.
7. Elementy egzaminu ujęte pkt. 6 ppkt. d-f, ocenia się w skali: wykonane poprawnie – wykonane niepoprawnie.
8. Z przeprowadzonego egzaminu komisja egzaminacyjna sporządza protokół zawierający informację o składzie komisji i wynikach egzaminu, uzupełniony o podpisy członków komisji. Załączniki do protokołu stanowią:
- a. dokumentacja z przebiegu egzaminu,
  - b. wyniki uzyskane przez kandydatów na poszczególnych jego etapach,
  - c. dokumentacja dodatkowa według uznania Komisji.
9. Nieprzystąpienie do egzaminu w wyznaczonym terminie uważa się za odstąpienie od egzaminu. Ponowne przystąpienie do egzaminu odbywa się na ogólnych zasadach.
10. Dokumentem potwierdzającym zdanie egzaminu na instruktora ratownictwa wysokościowego KSRRG jest zaświadczenie, którego wzór stanowi Załącznik Nr 10.

11. Zaświadczenie wydaje komendant szkoły PSP wskazanej przez Komendanta Głównego PSP w dniu zakończenia egzaminu.
12. Po zakończonym egzaminie komendant szkoły PSP wskazanej przez Komendanta Głównego PSP przesyła do biura właściwego do spraw szkolenia pożarniczego wykaz osób, które zdały egzamin. Komendant Główny PSP nadaje uprawnienia instruktora ratownictwa wysokościowego KSRG w formie rozkazu personalnego.
13. Przed pierwszym samodzielnym prowadzeniem szkolenia z zakresu ratownictwa wysokościowego, o którym mowa w pkt 3.5.1 ppkt. 1 lit. a-b, instruktor ratownictwa wysokościowego KSRG jest zobowiązany poprowadzić jedno szkolenie, na każdym z jego rodzajów, jako współprowadzący wraz z instruktorem i/lub starszym instruktorem ratownictwa wysokościowego KSRG. Staże te potwierdza wpisem w indywidualnej karcie ratownika wysokościowego KSRG instruktor i/lub starszy instruktor ratownictwa wysokościowego KSRG prowadzący szkolenie.
14. Warunkiem uzyskania tytułu starszego instruktora ratownictwa wysokościowego KSRG jest:
  - a. posiadanie tytułu instruktora ratownictwa wysokościowego KSRG,
  - b. złożenie wniosku do komendanta szkoły PSP wskazanej przez Komendanta Głównego PSP o nadanie tytułu starszego instruktora ratownictwa wysokościowego KSRG, według wzoru stanowiącego Załącznik Nr 11,
  - c. poprowadzenie minimum 4 szkoleń na ratownika wysokościowego KSRG potwierdzonych w indywidualnej karcie ratownika wysokościowego KSRG przez organizatora szkolenia,
  - d. ukończenie szkolenia ratownika śmigłowcowego KSRG operatora (w tym szkolenie ratownika wysokościowego KSRG dowódcy oraz szkolenie ratownika śmigłowcowego KSRG),
  - e. udział (udokumentowane stażowanie) w realizacji minimum po 1 szkoleniu na ratownika śmigłowcowego KSRG i ratownika śmigłowcowego KSRG operatora, pod nadzorem starszego instruktora ratownictwa wysokościowego KSRG, wykonując zadania określone przez instruktora prowadzącego szkolenie oraz przedstawienie arkuszy ocen instruktora z pozytywnymi ocenami instruktora prowadzącego. Wzór arkusza „Oceny instruktora” określa Załącznik Nr 12,
  - f. wykonanie min. 4 godzin udokumentowanego nalotu jako operator.
15. Po zakończeniu weryfikacji wymagań o których mowa w pkt. 14 komendant szkoły PSP wskazanej przez Komendanta Głównego PSP przesyła do biura właściwego do spraw szkolenia pożarniczego wykaz osób spełniających wymagania. Komendant Główny PSP nadaje uprawnienia starszego instruktora ratownictwa wysokościowego KSRG w formie rozkazu personalnego.

II. Organizacja szkoleń

1. Szkolenie w zakresie specjalistycznym realizowane jest zgodnie z programami szkolenia z zakresu ratownictwa wysokościowego, zatwierdzonym przez Komendanta Głównego PSP.
2. Szkolenia specjalistyczne z zakresu ratownictwa wysokościowego realizowane są przez wskazaną do tego celu przez Komendanta Głównego PSP szkołę PSP oraz wyznaczone ośrodki szkolenia PSP.
3. Po ukończeniu szkolenia strażak otrzymuje zaświadczenie wystawione przez jego organizatora, potwierdzające uzyskanie tytułu, o których mowa w pkt. 3.5.1.
4. Stosownych wpisów w indywidualnej karcie ratownika wysokościowego KSRG dokonuje dowódca SGRW.
5. W szkoleniach z zakresu ratownictwa wysokościowego mogą uczestniczyć:
  - a. strażacy Państwowej Straży Pożarnej,
  - b. ratownicy Ochotniczych Straży Pożarnych.
6. Warunki przyjęcia na poszczególne szkolenia określają programy szkoleń.

III. Doskonalenie zawodowe

1. Doskonalenie zawodowe jest realizowane w oparciu o roczne i miesięczne plany doskonalenia zawodowego.
2. Zajęcia z doskonalenia zawodowego SGRW organizuje dowódca SGRW.
3. Zajęcia z doskonalenia zawodowego SGRW może prowadzić strażak lub ratownik, posiadający kwalifikacje co najmniej ratownika wysokościowego KSRG.
4. Na zajęcia doskonalenia zawodowego SGRW, należy przeznaczyć 30% czasu przewidzianego na doskonalenie zawodowe funkcjonariuszy pełniących służbę w JRG PSP lub członków innych jednostek ochrony przeciwpożarowej, w których utworzona jest SGRW.
5. Każdy członek SGRW, w danym roku, bierze udział w zgrupowaniu szkoleniowo-kondycyjnym, które w sumie ma wynosić min. 5 dni.
6. Podczas zgrupowania szkoleniowo-kondycyjnego prowadzi się:
  - a. trening alpinistyczny na obiektach przyrody lub konstrukcjach budowlanych,
  - b. ćwiczenia zgrywające,
  - c. trening kondycyjny,
  - d. prelekcje z zakresu ratownictwa wysokościowego.
7. Przebieg zgrupowania szkoleniowo-kondycyjnego nie powinien zakłócać funkcjonowania danego podmiotu ratowniczego, w szczególności gotowości operacyjnej SGRW.
8. Program zgrupowania szkoleniowo-kondycyjnego dla SGRW w PSP opracowuje dowódca SGRW, a zatwierdza właściwy kierownik jednostki organizacyjnej PSP.

9. Raz w roku, szkoła PSP wyznaczona przez Komendanta Głównego PSP, we współpracy z wskazaną Komendą Wojewódzką PSP oraz pod nadzorem Komendy Głównej PSP, organizuje ogólnopolskie warsztaty ratownicze dla przedstawicieli SGRW. Celem warsztatów jest wymiana doświadczeń w zakresie stosowanych technik ratownictwa wysokościowego i sprzętu ratowniczego oraz prowadzenie wspólnych ćwiczeń.
10. W celu podnoszenia sprawności fizycznej członków SGRW należy zapewnić im możliwość wykonywania ćwiczeń siłowych z elementami technik linowych i ćwiczeń wspinaczkowych.
11. Raz w roku, dowódca SGRW przeprowadza dla członków SGRW test sprawnościowy oraz egzamin teoretyczny i praktyczny z zakresu technik ratownictwa wysokościowego. Test sprawnościowy obejmuje:
  - a. biegowy test Coopera (zalicza ocena co najmniej dobra, zgodnie z tabelą wyników),
  - b. sprawne i poprawne technicznie poruszanie się po poręczówkach pionowych o łącznej długości podchodzenia ok. 60 m, przez co najmniej 6 przepięć oraz łącznej długości zjazdu ok. 60 m, przez co najmniej 6 przepięć,
  - c. podciąganie na drążku ciągiem martwym, co najmniej:
    - 10 razy - dla ratowników w wieku do lat 30,
    - 9 razy - dla ratowników w wieku 31- 35 lat,
    - 8 razy - dla ratowników w wieku 36- 40 lat,
    - 7 razy - dla ratowników w wieku powyżej 40 lat.
12. Dla członków SGRW, którzy nie zaliczyli testu sprawnościowego lub egzaminu w pierwszym terminie dowódca SGRW wyznacza termin poprawkowy nie później niż na 6 miesięcy od pierwszego egzaminu.
13. Niezaliczenie egzaminu lub testu sprawnościowego w terminie poprawkowym powoduje brak możliwości udziału ratownika w działaniach ratowniczych SGRW. Jeżeli ratownik nie zaliczy egzaminu lub testu sprawnościowego, zostaje wykluczony ze składu SGRW. Wykluczony ratownik nie może brać udziału w działaniach ratowniczych i ćwiczeniach SGRW do czasu zaliczenia testu sprawnościowego oraz egzaminu praktycznego i teoretycznego.
14. Biuro właściwe do spraw szkolenia pożarniczego Komendy Głównej PSP, przeprowadza według potrzeb, lecz nie rzadziej niż raz na dwa lata unifikację instruktorów i starszych instruktorów ratownictwa wysokościowego KSRG ustalając jednocześnie jej zakres tematyczny. Ukończenie unifikacji jest warunkiem dopuszczenia instruktora i starszego instruktora KSRG do prowadzenia zajęć dydaktycznych, podczas szkoleń ratownictwa wysokościowego na kolejne dwa lata. Lista instruktorów i starszych instruktorów KSRG dopuszczonych do prowadzenia zajęć jest ogłaszana do końca roku, przez dyrektora biura właściwego do spraw szkolenia pożarniczego.

15. Unifikacja instruktorska obejmuje:
- a. część teoretyczną, polegającą na przedstawieniu prelekcji z własnych doświadczeń,
  - b. część praktyczną, polegającą na udziale w zajęciach mających na celu ujednoczenie sposobu realizacji poszczególnych szkoleń z zakresu ratownictwa wysokościowego.
16. Starszy instruktor wysokościowy KSRG w celu utrzymania odpowiedniego poziomu wykształcenia powinien w ciągu 2 lat odbyć min. 2 godziny nalotu jako operator.
17. Instruktorzy i starsi instruktorzy ratownictwa wysokościowego, co najmniej raz w roku, powinni uczestniczyć w zgrupowaniach szkoleniowo-kondycyjnych, których podstawowym celem jest podnoszenie sprawności fizycznej oraz umiejętności i wiedzy ratowniczej.
18. Organizatorem zgrupowania szkoleniowo-kondycyjnego dla kadry instruktorskiej jest biuro właściwe do spraw szkolenia Komendy Głównej PSP.

....., dnia ..... r.

Dyrektor

**Biura właściwego do spraw szkolenia
pożarniczego Komendy Głównej
Państwowej Straży Pożarnej**

WNIOSEK EGZAMINACYJNY

1.....
(stopień, imię i nazwisko, miejsce pełnienia służby)

2.....
(data i miejsce uzyskania tytułu ratownika wysokościowego KSRG - dowódcy)

3. Ukończenie kursu taternictwa jaskiniowego, kursu wspinaczki skalnej z własną protekcją lub równorzędnego, zgodnie z programami szkoleń PZA, przeprowadzonych przez inne podmioty (podać jakie).

4. Okres działalności szkoleniowej lub działalności w ramach SGRW - .....lat.

5. Syntetyczny opis osiągnięć i zadań realizowanych w ramach grupy (np. dowodzenie akcjami, organizacja szkoleń doskonalących, udział w zawodach)

wnosi o egzamin na tytuł „Instruktora ratownictwa wysokościowego KSRG”

(podpis)

Potwierdzam dane zawarte w ppkt. 1) – 5) i kieruję Pana/Panią na egzamin na tytuł „Instruktora ratownictwa wysokościowego KSRG”

*Kierownik jednostki organizacyjnej
Państwowej Straży Pożarnej*

Załączniki:

Kopie posiadanych zaświadczeń oraz ramowych programów szkoleń wymienionych w ppkt. 3)

.....
(pieczęć podłużna)

ZAŚWIADCZENIE

.....
(imię i nazwisko)

Numer identyfikacyjny PSP: .....
uczestniczy... w okresie od ..... r. do ..... r.

w egzaminie dla „Instruktorów ratownictwa wysokościowego
Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego”
przeprowadzonym . .....

i

**uzyskał... tytuł
„Instruktora ratownictwa wysokościowego KSRG”**

....., dnia .....r.
(miejsowość)

Nr .....

Komendant Główny
Państwowej Straży Pożarnej

.....

Dyrektor

**Biura właściwego do spraw szkolenia
pożarniczego Komendy Głównej
Państwowej Straży Pożarnej**

WNIOSEK EGZAMINACYJNY

**WNIOSEK O NADANIE TYTUŁU „STARSZEGO INSTRUKTORA RATOWNICTWA
WYSOKOŚCIOWEGO KSRG”**

1.....

(stopień, imię i nazwisko, miejsce pełnienia służby)

2.....

(data i miejsce uzyskania tytułu ratownika wysokościowego KSRG - operatora)

3. Udział w szkoleniach śmigłowcowych jako instruktor (rok i miejsce organizacji szkolenia)
4. Staż instruktorski (data uzyskania tytułu „Instruktora ratownictwa wysokościowego KSRG”).....
5. Udokumentowanie czynnej działalności instruktorskiej (publikacje, szkolenia doskonalące na rzecz jednostki, udział w konferencjach, seminariach itp.)

wnosi o nadanie tytułu „Starszego instruktora ratownictwa wysokościowego KSRG”

(podpis)

Potwierdzam dane zawarte w ppkt. 1) – 5) i kieruję Pana/Panią na egzamin na tytuł „Starszego instruktora ratownictwa wysokościowego KSRG,,

*Kierownik jednostki organizacyjnej
Państwowej Straży Pożarnej*

Arkusze oceny instruktora

1. Dane o szkoleniu:

- a) organizator szkolenia.....
- b) rodzaj szkolenia.....
- c) termin realizacji szkolenia.....
- d) liczba uczestników.....
- e) rodzaj śmigłowca.....

2. Rodzaje realizowanych zadań

3. Ocena opisowa wykonania poszczególnych zadań

4. Ocena końcowa sporządzona przez instruktora prowadzącego, o przygotowaniu kandydata do prowadzenia zajęć podczas szkolenia śmigłowcowego

(podpis)
Instruktor prowadzący

(podpis)
Organizator kursu

.....
(pieczęć podłużna)

ZAŚWIADCZENIE

.....
(imię i nazwisko)

Numer identyfikacyjny PSP: .....
uczestniczy... w okresie od ..... r. do ..... r.

w egzaminie dla „Starszych instruktorów ratownictwa wysokościowego
Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego”
przeprowadzonym . .....

i
uzyskał... tytuł
„Starszego instruktora ratownictwa wysokościowego KSRG”

....., dnia .....r.
(miejsowość)

Nr .....

Komendant Główny
Państwowej Straży Pożarnej

.....

Indywidualna karta ratownika wysokościowego KSRG

Dane:

Imię - .....

Nazwisko - .....

Nr identyfikacyjny PSP - .....

Jednostka organizacyjna PSP - .....

Przydział służbowy do SGRW

Data wstąpienia do SGRW				
Nazwa SGRW				
Podpis D-cy SGRW				
Data wystąpienia z SGRW				
Podpis D-cy SGRW				

Kwalifikacje

Kwalifikacje	Numer zaświadczenia	Data nadania uprawnień	Podpis D-cy SGRW
młodszy ratownik wysokościowy KSRG			
ratownik wysokościowy KSRG			
ratownik wysokościowy KSRG dowódca			
ratownik śmigłowiecowy KSRG			
ratownik śmigłowiecowy KSRG operator			
instruktor ratownictwa wysokościowego KSRG			
starszy instruktor ratownictwa wysokościowego KSRG			

Legenda:

1) model śmigłowca (np.W-3, Mi-8, S-70i, EC-135).

2) W-wciągarka, TL-techniki linowe, DL – długa lina, N-nosze, GL-gruba lina, P-przelot.

Jeśli były realizowane inne zadania wpisać konkretne czynności.

3) RŚ – ratownik śmigłowcowy, OP – operator pokładowy, I – instruktor.

4) Podany w minutach lub godzinach czas całkowity wykonywanego zadania.

5) Podpis osoby odpowiadającej za realizację zadania (PSP).